

Α. Μ. Σταυρόπουλου, *Επιστήμη και Τέχνη της Ποιμαντικής* **20 χρόνια μετά ... Βιβλιογραφία**

Συμπληρώθηκαν είκοσι χρόνια από την πρώτη έκδοση του βιβλίου μου *Επιστήμη και Τέχνη της Ποιμαντικής*, έκδ. Αρμός, Αθήνα 1997, 166 σ. **Θέλησα να προσθέσω, επιλεκτικά, κάποια νεότερα βιβλιογραφικά δεδομένα**, όσα έκρινα απαραίτητα, και πού σημειώνουν την εν τώ μεταξύ παραγωγή ποιμαντικῶν ἐρευνῶν, μελετῶν και ἐφαρμογῶν στὸν ἑλλαδικὸ χῶρο. Παρέθεσα ἐπίσης τίτλους **Διδακτορικῶν διατριβῶν** και **Διπλωματικῶν μεταπτυχιακῶν ἐργασιῶν**, πού ἀποδεικνύουν τὸ ζῶν ἐνδιαφέρον νεότερων ἐπιστημόνων και τὴν ἐνασχόλησή τους μὲ ποιμαντικὰ θέματα.

Βιβλιογραφία

Ἡ Βιβλιογραφία περιλαμβάνει, κατ' ἀπόλυτη ἀλφαβητική σειρά κυρίως πηγές και βοηθήματα, πού χρησιμοποιήθηκαν γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῆς ἀνά χειρᾶς μελέτης. Συμπεριελήφθησαν ἐπίσης ἐπιλεκτικὰ ὀρισμένοι τίτλοι πού βοηθοῦν στὴν ἐμβάθυνση τῶν θεμάτων πού θίγονται ἐδῶ και ἄλλοι πού ὀδηγοῦν σκόπιμα πέρα ἀπὸ τὸν προβληματισμὸ τῆς παρούσης φάσεως τῆς συγγραφῆς. Δέν ἦταν ἄλλωστε στίς παρούσες προθέσεις μας νὰ ἐξαντληθοῦν βιβλιογραφικῶς ὅλες οἱ πτυχές τῆς Ποιμαντικῆς ὡς ἐπιστῆμης και τέχνης μὲ τίς ἐξειδικεύσεις της και τίς προεκτάσεις της*.

Στίς ἐντὸς κειμένου (σπανίως) ἢ στίς ἐντὸς τῶν ὑποσημειώσεων βιβλιογραφικές ἀναφορές σημειώνονται εἴτε τὸ ἐπώνυμο τοῦ συγγραφέα ἢ τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἐκδότου και ἐπιμελητοῦ, εἴτε ὁ τίτλος τοῦ ἔργου και τοῦ περιοδικοῦ, τὸ ἔτος δημοσιεύσεως και, ὅπου χρειάζεται, ἡ σελίδα τῆς παραπομπῆς. Στὸν κατάλογο πού ἀκολουθεῖ τίθεται κάποτε ἐντὸς ἀγκυλῶν και ἡ χρονολογία τῆς πρώτης ἐκδόσεως τοῦ βιβλίου.

ΑΓΟΥΡΙΔΗ Σάββα, *Ψυχολογία και θρησκευτική ζωή*. Πρόλογος και μτφρ. Σ. Αγουρίδη. Θεσσαλονίκη, Ἐκδ. Π. Πουρναρά, 1978, 212 σ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΡΙΟΥ, *Ἀντιφώνησις: Περί τῆς ἀληθοῦς φιλοσοφίας*. Παραίνεσις ἀποτρεπτική. Ἐν Τριεστίῳ, παρά Μπράντατς, και Μπέσεκ, 1802, 72 σ.

ΑΘΗΝΑΓΟΡΟΥ (ΔΙΚΑΙΑΚΟΥ, Μητροπολίτου Ἰλίου, Ἀχαρνῶν και Πετρουπόλεως), *Θεέ μου, Θεέ μου...* Ψυχική ἐξάντληση και «ἀποξένωση» τοῦ Κληρικοῦ, Ἐκδ. Αποστολικῆς Διακονίας, Αθήνα 2014, 378 σ. (δ.δ.).

* Κατὰ καιροὺς ἔχουμε δώσει δείγματα θεματικῶν ποιμαντικῶν βιβλιογραφιῶν μὲ τὴ μορφή βιβλιογραφικῶν ὀδηγῶν εἴτε μόνοι (*Ποιμαντικὴ Ψυχολογία: Σημειώσεις 1979 - 1980· Σεξουαλικὴ Διαπαιδαγώγησις: 1981, σ. 283-307· Ἱερωσύνη και ἱερατικὴ κλήσις: 1983, σ. 9-16· Ἑνορία: 1986, σ. 31-36· Θρησκευτικὴ ἀνάπτυξη τοῦ παιδιοῦ: 1988β, σ. 23-27*), εἴτε σὲ συνεργασία (*Βαρθάρας ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Πνευματικὴ Γεωγραφία: 1988δ, σ. 23-53· 1991β, σ. 9-27*). Βλ. ἐπίσης ΚΑΨΑΝΗ 1968, σ. 11-14 και ΤΣΑΝΑΝΑ 1991, σ. 67-69, 94-95.

- ΑΛΙΒΙΖΑΤΟΥ Ἀμίλκα, *Ποιμαντική (Πανεπιστημιακαὶ παραδόσεις)*. Ἀθήναι, Ἔκδ. Φοιτητικοῦ Θεολογικοῦ Συνδέσμου, 1954, 33σ. (Ὁρισμός, σ. 2).
- ALIVISATOS Hamilkar S., *Saekularismus und Saekularisation und ihr neuer Sinn vom orthodoxen Standpunkt aus gesehen (Die Heiligung und die Vollendung der Welt)*, περ. «Θεολογία», τ. 38, Ἰανουάριος - Μάρτιος 1967, τεύχος Α', σ. 5-16.
- ΑΛΛΕΝ Ἰωσήφ (Πρεσβυτέρου), Ἀνανέωση τῆς χριστιανικῆς κοινότητος: μία πρόκληση τῆς Ποιμαντικῆς, μτφρ. Νίκου Χριστοδούλου, περ. «Ἐκκλησιαστικός Κήρυκας», τ. Γ', Λάρινα 1991, σ. 9-27.
- ALLEN Joseph J., *The Ministry of the Church. The Image of Pastoral Care*. Crestwood, New York, St Vladimir's Seminary Press, 1986, 232 σ.
- *Inner Way. Eastern Christian Spiritual Direction*. Grand Rapids, Michigan, William B. Eerdmans Publishing Company, 1994, 142 σ.
- ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΗ-ΠΙΕΤΡΑΚΗ Ροδάνθης, *Ἡ διοίκηση στήν Ἐνορία. Ἐφαρμογή καί προβληματισμοί*, Ἡράκλειο 2011, 189 σ.
- καί Εὐαγγέλου ΠΙΕΤΡΑΚΗ, *Ὁ Ἅγιος Νεκτάριος ὡς Ἐκκλησιαστικό Διοικητικό Στέλεχος*, Ἡράκλειο 2011, 134 σ.
- Ἄνθρωπος καί περιβάλλον*. Δοκίμια γιά τή σχέση τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν περιβάλλοντα κόσμον. Μέ πρόλογο τοῦ Ἡγουμένου Ἰ. Μονῆς Ἁγίου Νεοφύτου Ἀρχιμανδρίτου Λεοντίου. Πάφος, Ἱερά Βασιλική καί Σταυροπηγιακή Μονή Ἁγίου Νεοφύτου, Σειρά: «Συνάντηση», 1994, 127 σ.
- Ἀξίες καί πολιτισμός*. Ἀφιέρωμα στόν καθηγητή Εὐάγγελο Θεοδώρου. Ἀθήνα, Ἔκδ. «Τῆνος», 1991, 434 σ.
- ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ Ἐμμ. Ν., βλ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ.
- ARNOLD Franz Xaver, *Das Prinzip des Gottmenschlichen und seine Bedeutung für die Seelsorge*. 1942.
- *Dienst am Glauben - das vordringlichste Anliegen heutiger Seelsorge. Untersuchungen zur Theologie der Seelsorge*, 1, 1948.
- *Seelsorge aus der Mitte der Heilsgeschichte*. Pastoraltheologische Durchblicke. Freiburg i. Br. 1956.
- *Pastoraltheologische Durchblicke*. Das Prinzip des Gottmenschlichen und der geschichtliche Weg der Pastoraltheologie. Freiburg 1965.
- ARNOLD William V., *Introduction to Pastoral Care*. Philadelphia, Pennsylvania, The Westminster Press, 1982, 221 σ.
- ΑΥΓΟΥΣΤΙΔΗ Ἀδαμαντίου (Διακόνου), Ἡ «σωτηριολογική» διάσταση τῆς Ψυχιατρικῆς (θεολογικό σχόλιο), περ. «Σύναξη», ἀρ. 25, Ἰανουαρίου - Μαρτίου 1988, σ. 35-42.
- (Πρωτοπρεσβυτέρου), *Ἡ Ἀνθρώπινη Ἐπιθετικότητα, Ποιμαντική καί Ψυχολογική προσέγγιση στήν Κλίμακα Ἰωάννου τοῦ Σιναΐτου*, Ἔκδ. Ἀκρίτας, Ἀθήνα, 1998 καί 2009, 336 σ.
- *Ποιμένας καί Θεραπευτής, Ζητήματα ποιμαντικῆς ψυχολογίας καί ποιμαντικῆς πρακτικῆς*, Ἔκδ. Ἀκρίτας, Ἀθήνα 1999, 165 σ.
- AUDINET Jacques, *Écrits de théologie pratique*. Ottawa, Novalis (Labor et Fides - Lumen Vitae - Cerf), 1995, 284 σ.
- AUVREY Paul - Xavier LÉON-DUFOUR, λήμμα «Ἡμέρα τοῦ Κυρίου», ΛΒΘ 1980, στ. 447-452.

- BÄUMLER** Christian (κ.ᾶ.), *Methoden der empirischen Sozialforschung in der Praktischen Theologie*. Eine Einführung. München - Mainz, Chr. Kaiser - Matthias Grünewald: Studium Theologie 4, 1976, 286 σ.
- ΒΑΚΑΡΟΥ** Δημητρίου (Πρωτοπρεσβυτέρου), *Η Τερωσύνη στην ἐκκλησιαστική γραμματεία τῶν πέντε πρώτων αἰώνων*. Θεσσαλονίκη 1986, 354 σ. (δ.δ.).
- BANTΣΟΥ** Χρήστου Κ., *Θέματα Ποιμαντικῆς Ψυχολογίας*. Θεσσαλονίκη ³1995, 232 σ.
- *Τά Μέσα Μαζικῆς Ἐνημέρωσης καί ἡ Ἐκκλησία*. Θεσσαλονίκη 1992, 128 σ.
- *Ἡ ἀξιοποίηση τῶν Μέσων Μαζικῆς Ἐνημερώσεως ἀπό μέρος τῆς Μητροῦς Ἐκκλησίας στό ποιμαντικό καί ἱεραποστολικό της ἔργο*. Ἀνάπτυπον ἀπό τόν Τόμον Πρακτικά ΙΔ' Θεολογικοῦ Συνεδρίου μέ θέμα: «Ἡ Μήτηρ ἡμῶν Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία» (10-13 Νοεμβρίου 1993). Θεσσαλονίκη 1994, σ. 45-60.
- Baptism, Eucharist and Ministry* 1982 - 1990. Report on the Process and Responses. Geneva, W.C.C. Publications: Faith and Order Papers ἀρ. 149, 1990, 160 σ.
- ΒΑΡΛΑ** Μακαρίου (Ἀρχιμανδρίτου), *Μαθήματα ὀργάνωσης καί διοίκησης, κατά τάς παραδόσεις τοῦ καθ. Σ. Ζευγαρίδη*. Τεύχη: Α' - Γ' + Παράρτημα. Θεσσαλονίκη 1986, 331 σ.
- *Τό ὀργανωτικό πρότυπο τοῦ παχωμιανοῦ κοινοβίου*. Θεσσαλονίκη ²1990, 48 σ.
- *Θέματα ὀργάνωσης καί διοίκησης*. Θεσσαλονίκη ²1992, 23 σ.
- BARRAL - BARON** Noël, *Le ministère pour l'Église*. Ses nouveaux visages. Paris, Desclée de Brouwer: Petite Encyclopédie Moderne du Christianisme, 1991, 182 σ.
- ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ** Θ. Α. - Ν. ΣΤΑΜΑΤΑΚΗ, Ἐπίτομο Ἐννοιολογικό Λεξικό Ἐπιστημῶν τοῦ Ἀνθρώπου (Κοινωνιολογία, Οἰκονομία, Φιλοσοφία), εἰκονογραφημένο. Ἀθήνα, Ἐκδ. «Gutenberg»: Ἀρχεῖο Θεωρητικῆς Παιδείας 1, 1992, 458 σ.
- BECHER** Werner, *Seelsorge heute*. Ἀνάπτυπο περ. «Deutsches Pfarrerberblatt», τεῦχος 4 τοῦ 1981, 4 σ.
- *Ausbildung von Laien für die Seelsorge*. Ein Bericht aus dem Institute of Religion in Houston, USA, περ. «Wege zum Menschen», τ. 31, Αὐγουστος - Σεπτέμβριος 1979, ἀρ. 8/9, σ. 341-352.
- BECHER** W. - A.V. CAMPBELL - G.K. PARKER (ἐκδ.), *Wagnis der Freiheit*. Ein internationaler Kongress für Seelsorge und Beratung. Göttingen, Vandenhoeck und Ruprecht, 1981, 146 σ.
- BECK** Hans - Georg, *Ἡ Βυζαντινή Χιλιετία*, Μτφρ. Δημοσθένη Κούρτοβικ, Ἀθήνα, Μορφωτικό Ἴδρυμα Ἐθνικῆς Τραπέζης, 1990, 506 σ.
- ΒΕΪΚΟΥ** Θεοφίλου, *Θαυμασμός καί παράδοξο*. Ἀθήνα, Ἑλληνικά Γράμματα, 1995, 120 σ.
- ΒΕΛΛΑ** Βασιλείου Μ., *Τό βιβλίον τοῦ Ζαχαρίου*, στή σειρᾶ Ἑρμηνεῖα Παλαιᾶς Διαθήκης ἀρ. 5, Ἄγγαῖος, Ζαχαρίας, Μαλαχίας. Ἀθήναι, «Ἀστήρ», 1950, σ. 31-142.
- BERGER** W.J., *De pastor: bedelaar, clown, en kameraad*. Notities over het werk en de persoon van Heiye Faber, περ. «praktische theologie» 1997, τεῦχος 3, σ. 145-220, ἀφιέρωμα στόν Heiye Faber μέ τόν τίτλο: *afscheid van Faber* (ἀποχαιρετισμός στόν Faber).
- BIEMER** Günter, λῆμμα «Pädagogik und Pastoral», στό *Lexikon der Pastoraltheologie* 1972, σ. 368.
- BLAKE** Robert R. - Jane S. MOUTON, *Ἰδανική διοίκηση μέ τό κλειδί GRID*. Ἀπόδοση στά ἑλληνικά Κάτιας Ρ. Παραπαντάκη. Ἀθήνα, Γαλαῖος-Βιβλιοθήκη, ²1986, 263 σ.
- BLANCHET** André (s.j.), *Le prêtre dans le roman d'aujourd'hui*. Tournai, Desclée De Brouwer: Présence chrétienne, 1955, 107 σ.

- ΒΛΑΧΟΥ Γεροθέου, Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου, 1. *Ὁρθόδοξη Ψυχοθεραπεία. Πατερική θεραπευτική αγωγή* (³1995 [1986], 352 σ.). 2. *Θεραπευτική αγωγή. Προεκτάσεις στην «Ὁρθόδοξη Ψυχοθεραπεία»* (³1993 [1987], 304 σ.). 3. *Συζητήσεις για τήν «Ὁρθόδοξη Ψυχοθεραπεία»* (²1992 [1988], 384 σ.). 4. *Ψυχική ασθένεια και υγεία* (³1995 [1989], 200 σ.). 5. *Υπαρξιακή ψυχολογία και Ὁρθόδοξη Ψυχοθεραπεία* (²1997 [1995] 124 σ.). Λεβάνεια, Ἐκδ. Ἰ. Μονῆς Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου.
- BONHOEFFER Thomas, *Ursprung und Wesen christlicher Seelsorge*. München, Chr. Kaiser Verlag, 1985, 176 σ.
- ΒΟΥΛΓΑΡΑΚΗ Ἠλία, *Προσεγγίσεις στό θέμα κόλαση. Ανάπτυπον ἐκ τοῦ Β' τόμου τοῦ ἔργου «Ὀικοδομή και μαρτυρία» - Ἐκφρασις ἀγάπης και τιμῆς εἰς τόν Σεβ. Μητροπολίτην Σερβίων και Κοζάνης Διονύσιον. Κοζάνη 1991, 37 σ.*
- *Θεολογία σαρκούμενη, στοῦ ἰδίου Χριστιανισμός και κόσμος. Αναζητώντας ἕνα σύγχρονο χριστιανικό λόγο.* Ἀθήνα, Ἐκδ. Ἀρμός, 1993, σ. 50-67.
- Βλ. και VOULGARAKIS Elias 1988.
- BOURDIEU Pierre, βλ. και ΜΠΟΥΡΝΤΙΕ Πιέρ.
- *La misère du monde.* Paris, Éd. du Seuil, 1993.
- και Jean-Claude PASSERON, *Οἱ κληρονόμοι. Οἱ φοιτητές και ἡ κουλτούρα.* Μτφρ. Νίκου Παναγιωτόπουλου, Μαρίας Βιδάλη. Εἰσαγωγή Νίκου Παναγιωτόπουλου. Μτφρ. πινάκων Jean Philippe Schaal. Δεύτερη ἔκδοση βελτιωμένη. Ἀθήνα, Ἰνστιτούτο τοῦ Βιβλίου - Α. Καρδαμίτσα, 1996, [1985], 233 σ.
- BRAGUE Rémi, *Europe, la voie romane.* Paris, Critérium: Idées, 1992, 192 σ.
- BRIA Ion, *Orthodox Theological Education: The Case of Romania*, περ. «ministerial formation», τεῦχος Ἀπριλίου 1993, ἀρ. 61, σ. 26-33.
- *Time to unfold orthodox theology: Problems and Resources in contemporary trends*, περ. «ministerial formation», τεῦχος Ἀπριλίου 1996, ἀρ. 73, σ. 17-23.
- BROWING Don S., *A Fundamental Practical Theology. Descriptive and Strategic Proposals.* Minneapolis (MN), Fortress Press, 1991, 324 σ.
- ΓΕΜΤΟΥ Πέτρου Α., *Μεθοδολογία τῶν κοινωνικῶν ἐπιστημῶν. Μεταθεωρία και ἰδεολογική κριτική τῶν ἐπιστημῶν τοῦ ἀνθρώπου.* Ἀθήνα, Ἐκδ. Παπαζήση, τ. Α' ³1987 (συμπληρωμένη μέ ἕνα Παράρτημα), 494 σ. τ. Β' ³1987, 315 σ.
- Γερωντικόν (Τό), ἦτοι Ἀποφθέγματα ἁγίων γερόντων. Εἰσαγωγή Μοναχοῦ ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ Διονυσιάτου· πρόλογος, κείμενον, γλωσσάριον, σχόλια, εὔρετήριον θεμάτων ὑπό Π.Β. ΠΑΣΧΟΥ.* Ἀθῆναι, Ἐκδ. «Ἀστήρ», ²1970, 166 σ.
- ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ἀρχιμανδριτοῦ, βλ. ΚΑΨΑΝΗ Γεωργίου.
- ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ Νικολίτσα Δ., *Ἠθική τῆς οικολογικῆς συνείδησης.* Ἀθήνα, Θυμέλη, 1995, 189 σ.
- ΓΕΩΡΓΟΥΛΗ Κ.Δ., λῆμμα «Ἐπιστήμη», στό Νεώτερον Ἐγκυκλοπαιδικόν Λεξικόν τοῦ «Ἡλίου», τ. Η', χ.χ., στ. 83α-84β.
- λῆμμα «Καρτέσιος», στό Νεώτερον Ἐγκυκλοπαιδικόν Λεξικόν τοῦ «Ἡλίου», τ. Γ', χ.χ., στ. 397β-402α.

- ΓΙΑΝΝΑΡΑ Χρήστου, *Η Απολογητική στάθρια τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας*. Ἀθήνα, Ἐκδ. Γρηγόρη, 1975, 43 σ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΚΗ Εὐτυχίας, *Τέταρτος κόσμος. Ὁ κοινωνικός αποκλεισμός*. Προλογικό σημείωμα Α.Μ. Σταυροπούλου. Ἀνάπτυπο ἀπό τόν «Ἐφημέριο» (1996, σ. 152-153, 168-169, 186-187, 208-209). Ἀθήνα 1996, 35 σ.
- ΓΙΟΚΑΡΙΝΗ Κωνσταντίνου Ν., *Η Ἰερωσύνη τῶν Γυναικῶν στό πλαίσιο τῆς οἰκουμενικῆς κίνησης*. Κατερίνη, Ἐκδ. Ἐπέκταση, 1995, 608 σ. (δ.δ.).
- ΓΙΟΥΛΤΣΗ Βασιλείου Τρ., *Ἑλληνες πτυχιῶχοι Ὁρθοδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν 1941-1975*, Ἐκδ. Ἀφῶν Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 1977, 189 σ.
- ΓΚΙΚΑ Ἀθανασίου (Πρωτοπρεσβυτέρου), *Ἡ ἐπιείκεια ὡς πατερική ποιμαντική μέθοδος*, περ. «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς», τεῦχος Μαρτίου - Ἀπριλίου 1994, σ. 169-181.
- ΓΟΝΗ Δημητρίου, *Ἡ Βουλγαρική Ἐκκλησία στό σταυροδρόμι τῶν ἐξελίξεων*, περ. «Σύναξη», τεῦχος 40, Ὀκτωβρίου - Δεκεμβρίου 1991, σ. 71-82.
- ΓΟΥΣΙΔΗ Ἀλεξάνδρου, *Ἐκκλησία καί Κοινωνία*. Ἐμπειρική κοινωνιολογική ἔρευνα σέ δύο κοινότητες. Θεσσαλονίκη 1982, 192 σ.
- *Ποιμαντική στή σύγχρονη κοινωνία*. Ἐγχειρίδιο ποιμαντικῆς κοινωνιολογίας. Θεσσαλονίκη, Ἐκδ. Πουρναρά, 1984, 162 σ.
- *Προλεγόμενα στή γένεση τῶν συγχρόνων ἐπιστημῶν*. Πνευματικές προϋποθέσεις, στόν τιμητικό γιά τόν ὁμότ. καθηγητή Δαμιανό Αθ. Δοῖκο τόμο *Καιρός*. Ε.Ε.Θ.Σ.Π.Θ. Τμήμα Θεολογίας, Νέα Σειρά, τ. 5, Θεσσαλονίκη 1995, σ. 401-408.
- ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ, *Λόγος Β' Ἀπολογητικός τῆς εἰς τόν Πόντον φυγῆς ἔνεκεν, καί αὐθις ἐπανόδου ἐκεῖθεν, μετὰ τήν τοῦ πρεσβυτέρου χειροτονίαν, ἐν ᾧ τί τὸ τῆς ἱερωσύνης ἐπάγγελμα*, PG 35, 408-513. Τό κείμενο κυκλοφορήθηκε ὡς Ἀπολογητικός (περί ἱερωσύνης), μέ εἰσαγωγή, μετάφραση, σημειώσεις τοῦ Θεοδώρου Ν. ΚΑΣΤΑΝΑ, ἀπό τίς Ἐκδ. «Ἐνορίας», Ἀθηναί 1943, 128 σ. Τό κείμενο ἔχει ἐπίσης ἐκδοθεῖ μέ γενική εἰσαγωγή τοῦ Π.Κ. ΧΡΗΣΤΟΥ καί εἰδική εἰσαγωγή, μετάφραση, σχόλια τοῦ Ν. Ἐμμ. ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ στή σειρά ΕΠΕ ἀρ. 18 τῶν Πατερικῶν Ἐκδόσεων «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς», Θεσσαλονίκη 1975, σ. 74-215.
- CAMPBELL Alastair V. (ἐκδ.), *A Dictionary of Pastoral Care*. London, SPCK: New Library of Pastoral Care, 1990 Second impression with Supplement - 1995 Fifth impression [1987], 306 σ.
- CHARRON André, *La spécifité pastorale du projet d'intervention*, στοῦ NADEAU (ἐκδ.) 1987 II, σ. 153-184.
- CLÉMENT Olivier, *Transfigurer le temps*. Notes sur le temps à la lumière de la tradition orthodoxe. Neuchâtel, Delachaux et Niestlé, 1959, 221 σ.
- *Orient - Occident. Deux passeurs: Vladimir Lossky, Paul Evdokimov*. Genève, Labor et Fides: Perspective Orthodoxe, ἀρ. 6, 1985, 210 σ.
- DANASSIS Antonios, *Johannes Chrysostomus. Pädagogisch-psychologische Ideen in seinem Werk*. Bonn, Bouvier Verlag Herbert Grundmann, 1971, 244 σ.

DEBRAY Régis, *Η έπιστήμη τής έπικοινωνίας: Ίδέες γενικής μεσολογίας*. Αθήνα, Έκδ. Λιβάνη – «Νέα Σύνορα», 1997, 522 σ.

— *Transmettre*, Paris, Éd. Odile Jacob: Le Champ médiologique, 1997, 204 σ.

ΔΕΛΗΚΩΝΣΤΑΝΤΗ Κώστα, *Η θρησκεία και ό «πολιτισμός τής ανθρωπότητας»*, στόν τόμο *Πορευθέντες...* 1997, σ. 229-242.

DESCARTES, *Discours de la Méthode*. Avec Introduction et Notes par Étienne GILSON (σ. 6-41). Paris, Librairie Philosophique J. Vrin, 1970 (τό κείμενο: σ. 43-146).

ΔΙΑΠΟΙΜΑΝΣΗ, *Διαδικτυακό Κέντρο Ποιμαντικῶν Έρευνῶν, Μελετῶν και Έφαρμογῶν*, www.diapoimansi.gr

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΔΙΑΤΡΙΒΕΣ στό χώρο τής Ποιμαντικῆς Έπιστήμης στη Θεολογική Σχολή τοῦ Πανεπιστημίου Αθηνῶν κατά χρονολογική σειρά:

- Πρεσβ. Χαραλάμπους **Χατζοπούλου**, *Τό πρόβλημα τής αυτοχειρίας*, Αθήνα 1969.
- Αρχιμ. Γεωργίου **Καψάνη**, *Η ποιμαντική μέριμνα τής Εκκλησίας ὑπέρ τῶν φυλακισμένων. (Συμβολή εις τήν Ποιμαντικήν Θεολογίαν και Ψυχολογίαν)*, Αθήνα 1969.
- Αλεξάνδρου Μ. **Σταυροπούλου**, *Ποιμαντική προετοιμασία τῶν μελλονύμφων: Προετοιμασία αγάπης. (Συμβολή εις τήν Ποιμαντικήν Θεολογίαν, Ψυχολογίαν και Κοινωνιολογίαν)*, Έθνικόν Κέντρον Κοινωνικῶν Έρευνῶν, Αθήνα 1971.
- Ηλία **Πατσαβοῦ**, *Η εἴσοδος εις τόν κλήρον κατά τούς πέντε πρώτους αἰῶνας*, Αθήνα 1973.
- Έπισκόπου Εὐθυμίου **Στύλιου**, *Τό σύγχρονον αστικόν περιβάλλον ὡς ποιμαντικόν πρόβλημα. (Μελέτη Ποιμαντικῆς Κοινωνιολογίας)*, Αθήνα 1980.
- Πρεσβ. Κωνσταντίνου **Coman**, *Η Έκκλησία τῶν Ποιμαντικῶν Επιστολῶν (Από τό τέλος τής ἀποστολικῆς ἐποχῆς στην ἀποστολική Έκκλησία τοῦ Β' αἰῶνος)*, Αθήνα 1983. Παρασκευῆς **Λιάκου**, *Τό νόημα τοῦ γάμου ὑπό τό φῶς τοῦ ἀγίου Γρηγορίου Νύσσης*, Αθήνα 1987.
- Σταύρου **Φωτίου**, *Ό Γάμος ὡς μυστήριο αγάπης κατά τήν Καινή Διαθήκη*, Αθήνα 1994.
- Πρεσβ. Βασιλείου **Θεομοῦ**, *Η ιερατική κλίση ὡς ψυχολογικό γεγονός*, Αθήνα 1998 (ἀναγόρευση 19-12-1997).
- Πρεσβ. Αδαμαντίου **Αὐγουστιδίη**, *Η ἀνθρώπινη ἐπιθετικότητα. (Ποιμαντική και ψυχολογική προσέγγιση στην Κλίμακα τοῦ ἀγίου Ιωάννου τοῦ Σιναΐτου)*, Αθήνα 1999 (ἀναγόρευση 19-12-1997).
- Μαρίας **Βασιλειάδου**, *Ψυχοσωματική φυσιολογία και παθολογία κατά τόν ἅγιο Νικόδημο τόν Αγιορείτη*, Αθήνα 1998.
- Πανωραίας **Κουφογιάννη-Καρκανιά**, *Η εἰκόνα τοῦ ἀνθρώπου στόν Erich Fromm ἐξ ἐπόψεως Ὁρθόδοξου Ποιμαντικῆς Ψυχολογίας*, Αθήνα 1999.
- Αἰκατερίνης **Τσέκου**, *Η μόνωση τοῦ σύγχρονου πιστοῦ στό γάμο και ἡ ἐν Χριστῶ ἐκκλησιολογική ὑπέρβασή της*, Αθήνα 1999.
- Νικολάου **Νευράκη**, *Η ἀρετή τής ἐγκρατείας κατά τόν ἱερὸν Χρυσόστομον*, Αθήνα 2003.
- Μιχαήλ **Γαλενιανοῦ**, *Ό φθόνος ὡς πρόσκομμα στην ἠθική τελείωση*. Αθήνα 2003.
- Πρεσβ. Γεωργίου **Ευθυμίου**, *Η ποιμαντική ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος τῶν ἐξισλαμισμῶν ὑπό τοῦ ἀγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ*, Αθήνα 2003.
- Βαρθάρα **Γιαννακοπούλου**, *Η Ποιμαντική Θεολογία τοῦ ἀγίου Νεκταρίου Πενταπόλεως, Πράξη και θεωρία*, Αθήνα 2003.
- Στέφανου **Κουμαρόπουλου**, *Η συμβουλευτική διάσταση τοῦ ἔργου τοῦ θεολόγου καθηγητή στη Δευτεροβάθμια Έκπαίδευση*, Αθήνα 2003.

- ο Αθανασίου **Μελισσάρη**, *Η ανθρωπολογική αξία της Νυχθημέρου Ακολουθίας. Ποιμαντική και ψυχολογική προσέγγιση*, Αθήνα 2004.
- ο Αριάδνης **Σαραντουλάκου**, *Τέχνη αφήγησης ασκητικών και ψυχαφελών διηγήσεων (Η ποιμαντική, συμβουλευτική και παιδαγωγική τους διάσταση)*, Αθήνα 2007.
- ο Πρωτοπρ. Θεοφάνη **Ραυτοπούλου**, *Η στάση του ανθρώπου έναντι του θανάτου και ὀρθόδοξη ποιμαντική αντιμετώπιση κατά τὸν Μέγα Βασίλειο*, Χαϊδάρι 2009.
- ο Τριαντάφυλλου **Μπολτέτσου**, *Τὸ Καινοδιαθηκικὸ πλαίσιο ἀσκήσεως τοῦ Ποιμαντικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας στὸ βιβλίον τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων*, Αθήνα 2012.
- ο Ἀρχιμ. Μελετίου **Κουράκλη**, *Η ποιμαντική διακονία τῆς Ἐκκλησίας στίς Ἑνοπλες Δυνάμεις*, Αθήνα 2016.

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ (Master) στὸ πλαίσιο τοῦ Μ.Π.Σ. Ποιμαντικὴ Θεολογία τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (1997-2016), ἐπιβλέπων καθηγητῆς ὁ Ἀ. Μ. Σταυρόπουλος :

- ο Ὁργάνωση καὶ ζωὴ τῶν ἐνοριῶν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Παρουσίαση καὶ ἀξιολόγηση ἐρευνητικῶν ἀποτελεσμάτων. 142 ἐνορίες συναντοῦν... τὸν 21ο αἰῶνα (Τριαντάφυλλος **Μπολτέτσος**, 2001, 61 σ. σύν δεδομένα ἔρευνας 24 σ.).
- ο Ἡ Παναγία ὡς συνεργὸς στὸ ποιμαντικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας μέσα ἀπὸ τὰ κείμενα τοῦ βιβλίου τῆς Παρακλητικῆς (Ὀκτώηχου) (Μαρία **Πάνου**, 2002, 91 σ. καὶ παράρτημα 83 σ.).
- ο Οἱ κανόνες τῆς ἐν Γάγγρα Συνόδου. Ποιμαντικὴ – Παιδαγωγικὴ προσέγγιση (ἀξιοποίηση) (Ἰωάννης **Μαρκότσης**, 2004, 125 σ.).
- ο Σύγχρονη ἀστική ὀρθόδοξη ἐνορία καὶ κοινωνικὴ διακονία (Ἀλέξανδρος-Αθανάσιος **Ἀντωνίου**, 2005, 109 σ.).
- ο Ποιμαντικὴ προετοιμασία τῶν νέων γιὰ τὸ γάμο καὶ τὴν οἰκογένεια στίς ἀρχὲς τοῦ 21ου αἰῶνα. Θεολογικὲς, κοινωνικὲς, ψυχολογικὲς προϋποθέσεις καὶ προοπτικὲς (Ἀνδρομάχη **Γεωργιάδη**, 2005, 149 σ.).
- ο Ἡ διάκριση ὡς ποιμαντικὴ ἀρετὴ στὸ συμβουλευτικὸ ἔργο σύγχρονων γερόντων (Σταμάτιος **Ζούλας**, 2006, 234 σ.).
- ο Εἰκόνα καὶ Ποιμαντικὴ Ἐπικοινωνία. Ἡ λειτουργία τῆς εἰκόνας στὰ ποιμαντικὰ κείμενα τοῦ περιοδικοῦ «Ἐφημέριος» ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του μέχρι σήμερα: 1952-2007 (Γεώργιος **Σκλίας**, 2009, 161 σ.).
- ο Πτυχὲς μιᾶς σύγχρονης συμβουλευτικῆς ποιμαντικῆς γάμου καὶ οἰκογενείας μὲ βάση τῆς Ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου (Ἄννα **Καπελέρη**, 2016, 160 σ.).

Die Zukunft des Pfarrerberufs, ἀφιέρωμα τοῦ περ. «Themen der Praktischen Theologie - Theologia Practica», τ. 20, 1985, τεῦχος 1, σ. 1-144.

Δίπτυχα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος 1997 (Κανονάριον - ἐπετηρίς), ἐπιμελεία Ἀρχιμ. Δωροθέου Πολυκανδριώτη. Ἀθῆναι, Ἑκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας, 1996, 1140 σ.

DREWERMANN Eugen, *Kleriker, Psychogramm eines Ideals*. München, Deutscher Taschenbuch Verlag, 1991 [1989], 906 σ.

DUBIED Pierre-Luigi, *Le pasteur: un interprète. Essai de théologie pastorale*. Genève, Éd. Labor et Fides: Pratiques ἀρ. 3, 1990, 136 σ.

ΔΩΡΟΘΕΟΥ Αββᾶ, Ἔργα Ἀσκητικά. Εἰσαγωγή, κείμενο, μετάφραση, σχόλια, πίνακες. Ἀθήναι, Ἐκδ. «Ἐτοιμασία», 1981, 476 σ.

ΕΛΙΟΤ Τ.Σ., Δέκα Χορικά ἀπ' τό Βράχο. Εἰσαγωγή, μτφρ., σχόλια Ε.Ν. ΜΟΣΧΟΥ. Ἀθήνα, Οἱ Ἐκδόσεις τῶν Φίλων, 1969, 88 σ.

ΕΛΥΤΗ Ὀδυσσέα, Ἡ μέθοδος τοῦ «ἄρα», περ. «Χάρτης», ἀρ. 21-23, Νοέμβριος 1986, σ. 283-296.

EMILIANOS Metropolitan, βλ. TIMIADIS.

EMMANUEL Pierre, *La vie terrestre*. Paris, Éd. du Seuil, 1976, 240 σ.

ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ (Παράρτημα Ἀνατολικῆς Κρήτης), Ὁρθοδοξία καί φυσικές ἐπιστήμες. Ἀθήνα, Ἐκδ. Σαββάλα, 1996, 176 σ.

Ἐπιστήμη - Κοινωνία - Ἄνθρωπος, ἀφιέρωμα τοῦ περ. «Καθ' ὁδόν», τεῦχος 11, Μαΐου - Αὐγούστου 1995.

Ἐναγγέλιο καί πολιτισμός (Ἡ μετά τήν Καμπέρρα περίοδος στήν Οἰκουμενική Κίνηση), ἀφιέρωμα τοῦ περ. «Καθ' ὁδόν», τεῦχος 4, Ἰανουαρίου - Ἀπριλίου 1993.

ERHARTER H. - A. KIRCHMAYR - J. LANGE - J. MÜLLER (ἐκδ.), *Prophetische Diakonie. Impulse und Modelle für eine zukunftsorientierte Pastoral*. Freiburg, Herder, 1977, 348 σ.

ΕΥΘΥΜΙΟΥ Γεωργίου Χρ. (Πρεσβυτέρου), Οἱ ποιμαντικές ἐπισκέψεις «ἐπίβασις» τῆς ποιμαντικῆς διδασκαλίας, περ. «Ὁ Ἐφημέριος» 1994, σ. 21-24 (καί σέ ἀνάτυπο).

ΕΥΘΥΜΙΟΥ (Στύλιου Κ.) Μητροπολίτου Ἀχελώου, Ἐγκόλπιο τοῦ καλοῦ ποιμένα. Γιά μιά μαρτυρία Χριστοῦ στό σύγχρονο κόσμο. Χολαργός, Ἐκδ. «Σήμαντρο», 1987, 217 σ.

— Τό Θεολογικό Σεμινάριο τῆς Σεούλ, περ. «Ἐκκλησία», τεῦχος 1ης Φεβρουαρίου 1997, σ. 78-79.

— Τό Μυστήριον τῆς 8^{ης} Ἡμέρας. Ὁρθόδοξη Χριστιανική ἐσχατολογία. Ἐκδ. Ἀποστολική Διακονία, Ἀθήναι 2015, 246 σ.

EVDOKIMOV Paul, *Les âges de la vie spirituelle. Des Pères du désert à nos jours*. Tournai, Desclée De Brouwer, 1964, 236 σ. Ἑλλ. μτφρ. Ἰ. Κ. Παπαδοπούλου: Ἡ πάλη μέ τόν Θεόν. Θεσσαλονίκη, Πατριαρχικόν Ἰδρυμα Πατερικῶν Μελετῶν: Θεολογικά δοκίμια 1, 1970, 300 σ.

FABER Heije, *Profil eines Bettlers? Der Pfarrer im Wandel der modernen Gesellschaft*. Göttingen, Vandenhoeck und Ruprecht, 1976 [1975], 122 σ.

FEYERABEND Paul K., Ἐναντία στή Μέθοδο. Μτφρ. Γρ. Καυκαλά καί Γ. Γκουνταρούλη· εἰσαγωγή, ἐπιμέλεια Γ. Γκουνταρούλη· Θεσσαλονίκη, Ἐκδ. «Σύγχρονα Θέματα», 1983.

Figures du démoniaque, hier et aujourd'hui. Bruxelles, Publications des Facultés Universitaires Saint - Louis, ἀρ. 55, 1992.

FISCHER Alfons (ἐκδ.), *Seelsorge zwischen gestern und morgen*. Freiburg, Seelsorge-Verlag, 1961, 307 σ.

Foi et Culture à l'Université Catholique de Louvain. Louvain-la-Neuve, presses universitaires de Louvain UCL, 1988, 110 σ.

FROST Francis, «Pastores dabo vobis»: The Formation of Priests in the Contemporary World, περ. «ministerial formation», τεύχος Απριλίου 1993, ἀρ. 61, σ. 34-38.

ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ Νίκου, Σκέψεις για την ιδέα και πράξη της οικουμενικότητας στη Θεολογία, στην Έπιστήμη και στην Τεχνολογία σήμερα, περ. «Καθ' ὁδόν», τεύχος 11, Μαΐου - Αύγουστου 1995, σ. 19-23.

ΖΗΖΙΟΥΛΑ Ἰωάννου Δ. (Μητροπολίτου Περγάμου), *Ἡ κτίσις ὡς εὐχαριστία*. Θεολογική προσέγγιση στό πρόβλημα τῆς Οἰκολογίας. Ἀθήνα, Ἐκδ. «Ἀκρίτας»: Σειρά «Ορθόδοξη Μαρτυρία», ἀρ. 44, 1992, 123 σ.

ΖΙΑΚΑ Θεοδώρου, Ἡ προβληματική τοῦ ἀναθεμελιωτισμοῦ. Σχόλιο γιά τό βιβλίον τοῦ Γιώργου Παύλου, *Νόστος ἀσύμμετρος προσώπου τ. Α' - Β'*, Ἐκδ. Δόμος, Ἀθήνα 1994, περ. «Σύναξη», τεύχος 56, Ὀκτώβριος - Δεκέμβριος 1995, σ. 101-107. (Ἡ παρ. 3. Ἀλλαγὴ ἐπιστημονικοῦ παραδείγματος, σ. 103-104).

ΖΟΡΜΠΑ Κωνσταντίνου Β., *Ἡ ἀνθρώπινη ἀξία στίς κοινωνικές οὐτοπίες*. Κατερίνη, Ἐκδ. «Τέρτιος», 1997, 266 σ.

GAGNEPAIN Jean, *Du vouloir dire. Traité d'épistémologie des sciences humaines. III. Guérir l'homme. Former l'homme. Sauver l'homme*. Bruxelles, De Boeck Université: La Théorie de la Médiation, 1995, 158 σ.

GASTAGER H. (ἐκδ. μ.ᾶ.), *Praktisches Wörterbuch der Pastoral-anthropologie*. Wien - Göttingen, Herder - Vandenhoeck und Ruprecht, 1975, 1227 σ.

GERKIN Charles V., *Prophetic Pastoral Practice. A Christian Vision of Life Together*. Nashville, Abingdon Press, 1991, 175 σ.

— *Practical Theology, Pastoral Theology and Pastoral Care Practice*, στοῦ VISSCHER 1990, σ. 387-400.

ΓΗΙΚΑ μέ τό φακό τοῦ Jean - François BONHOMME. Ἀθήνα, Artigraf Bastas - Plessas, 1993, 144 σ.

GIOT Jean - Jean-Claude SCHOTTE (ἐκδ.), *Surdité, différences, écritures*. Apports de l'anthropologie clinique. Paris-Bruxelles, De Boeck Université: Coll. Raisonances, 1997, 156 σ.

GISEL Pierre (ἐκδ.), *Pratique et Théologie*. Volume publié en l'honneur de Claude BRIDEL. Genève, Éd. Labor et Fides: Coll. Pratiques 1, 1989, 222 σ.

GRAND'MAISON Jacques, *Synergie de la recherche, de l'action et de la formation dans un cas-type*, περ. «Théologiques» (Revue de la Faculté de théologie de l'Université de Montréal), τ. 1, Μάρτιος 1993, τεύχος 1, σ. 123-138.

GUILLON Claude, *L'invention freudienne. Logique et méthodes d'une découverte*. Rennes, Presses Universitaires de Rennes: Coll. «Cliniques psychologiques», 1994, 282 σ.

HALLMAN David G. (ed.), *Ecotheology. Voices from South and North*. Geneva - Maryknoll, New York, W.C.C. Publications - Orbis Books, 1994, 316 σ.

- HERMS Eilert, *Theologie eine Erfahrungswissenschaft*. München, Chr. Kaiser Verlag: Theologische Existenz heute, ἀρ. 199, 1978, 100 σ.
- HOCHSTAFFL Josef, *Die Aufgaben der Seelsorge. Handreichung zu einem Plan pastoraler Tätigkeitsfelder*. München, Kösel-Verlag, 1979, 96 σ.
- HOLSTEIN Henri - François COUDREAU, *Une pastorale qui s'interroge. Bilan et perspective*. Paris, Éd. Fleurus: Coll. «Recherches Pastorales» ἀρ. 12, 1964, 102 σ.
- HOUTART François, *Sociologie et pastorale*. Paris, Éd. Fleurus: Coll. «Recherches Pastorales» ἀρ. 5, 1963, 96 σ.
- HOUTART François et al., *Ruptures sociales et religion. L'éthique religieuse des rapports sociaux dans les sociétés du Sud et en Europe*. Paris, Éd. L'Harmattan, 1992, 252 σ.
- HUCK Albert - Hans LIETZMANN, *Synopse der drei Evangelien*. Tübingen, Verlag J.C.B. Mohr 1950, 213 σ. 10
- HUNTER Rodney J. (ἐκδ.), *Dictionary of Pastoral Care and Counseling*. Nashville, Abingdon Press, 1990, 1346 σ.
- ΘΕΜΕΛΗ Χρυσόστομου (Μητροπολίτου Μεσσηνίας), *Στοιχειὰ ἀτομικῆς ποιμαντικῆς*. Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία». Ἀθήναι 1991, 20 σ.
- ΘΕΟΔΩΡΟΥ Ἀνδρέου, Ὑπάρχει αἰωνία κόλαση; (Σκέψεις καί προβληματισμοί στό χώρο τῆς ὀρθοδόξου ἐσχατολογίας). Ἀθήνα, Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ «Ὄρθοδόξου Τύπου», 1988, 62 σ.
- ΘΕΟΔΩΡΟΥ Εὐαγγέλου Δ., *Ἐκκλησία καί φυσικό περιβάλλον*, περ. «Ἐκκλησία» 1983, σ. 321-324, 353-355.
- ΘΕΡΜΟΥ Βασιλείου (πατρός), «*Ποιμαίνοντες μετ' ἐπιστήμης*». (Μεγ. Βασιλείου, Ἐπιστολή 92, PG 32, 480B). Ἀθήνα, Ἐκδ. Ἀρμός, 1996, 180 σ.
- *Ἡ Θεραπευτική κλίση ὡς ψυχολογικό γεγονός*», ἔκδ. Ἰ. Μ. Θηβῶν καί Λεβαδείας, Ἀθήνα 1998 καί Ἐκδ. Γρηγόρη, Ἀθήνα 2005, 367 σ.
- ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΡΑΜΑΣ, *Οἱ ἀκολουθίαι τοῦ νυχθημέρου*. (Χρονικόν, εἰσηγήσεις, πορίσματα Ἱερατικοῦ Συνεδρίου Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας ἔτους 1994). Δράμα 1994, 162 σ.
- ΙΕΡΟΘΕΟΥ Μητροπολίτου Ναυπάκτου καί Ἁγίου Βλασίου, βλ. ΒΛΑΧΟΥ Ἱεροθέου.
- ΙΣΑΑΚ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ, τοῦ ὀσίου πατρός ἡμῶν - Ἐπισκόπου Νινευῖ, *Τά Εὐρεθέντα Ἀσκητικά*. Ἐπιμέλεια ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ Ἱερομονάχου τοῦ Θεοτόκου..., ἀνατυπούμενα ἐπιμελεία ΙΩΑΚΕΙΜ ΣΠΕΤΣΙΕΡΗ Ἱερομονάχου, Ἀθήναι, Χ. Σπανός, χ.χ., μς' + 429 σ.
- *Οἱ Ἀσκητικοὶ Λόγοι*. Μετενεχθέντες ἐκ τῆς ἀρχαίας εἰς τὴν νεωτέραν Ἑλληνικὴν παρὰ τοῦ Ἱεροδιδασκάλου ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ Παντοκράτορινοῦ. Ἀθήναι, Ἐκδ. «Ἀστήρ», 1961, ις' + 351 σ.
- ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΥ (Ἀρχιμανδρίτου), Ὁ ἱερεὺς καί τό βιβλίον, περ. «Ὁ Ἐφημέριος», 15 Ὀκτωβρίου 1988, σ. 311.
- ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΣΙΝΑΪΤΟΥ, *Κλίμαξ*, βλ. *Κλίμαξ*.

- *Λόγος ΛΑ΄ πρὸς τὸν ποιμένα, δι' οὗ παραινεῖ αὐτόν, τίνι τρόπῳ πρέπει νά πολιτεύεται, καὶ νά διδάσκη τὰ λογικὰ τοῦ Χριστοῦ πρόβατα* (PG 88, 1164-1210). Σέ μετάφραση: Ἀρχιμ. ΙΕΡΕΜΙΟΥ, Κλίμαξ 1976, σ. 397-427· Ἀρχιμ. ΙΓΝΑΤΙΟΥ, Κλίμαξ 1978, σ. 381-408.
- ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ, *Ἐξ περὶ ἱερωσύνης λόγοι*, PG 48, 623-692. Τό κείμενο σέ μετάφραση Θεοδόση ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ ἐκδόθηκε ἀπό τό περ. «Ἐκκλησία», Ἀθήναι 1958, 176 σ. Μέ εἰσαγωγή, μετάφραση, σχόλια τοῦ Π. Κ. ΧΡΗΣΤΟΥ: Θεσσαλονίκη, Ἐκδ. Β. Ρηγοπούλου, 2^η 1960 [1954], 240 σ.
- JOSUTTIS Malfred, *Zur Didaktik der Praktischen Theologie*, στοῦ KLOSTERMANN - ZERFASS 1974, σ. 554-566.
- *Der Pfarrer ist anders. Aspekte einer zeitgenössischen Pastoraltheologie*. München, Chr. Kaiser Verlag, 1982, 232 σ.
- JÜNGEL Eberhard - Karl RAHNER - Manfred SEITZ, *Die Praktische Theologie zwischen Wissenschaft und Praxis*. München, Chr. Kaiser Verlag: Studien zur Praktischen Theologie, ἀρ. 5, 1968, 80 σ.
- KAEMPF Bernard (ἐκδ.), *Introduction à la théologie pratique*. Strasbourg, Presses Universitaires de Strasbourg, 1997, 402 σ.
- ΚΑΚΡΙΑΔΗ Ι. Θ., *Περικλέους ἐπιτάφιος* (Θουκυδ. II 34-46). Κείμενο, μτφρ., σχόλια, ἐπιλεγόμενα. Ἀθήνα, Βιβλιοπωλεῖον τῆς «Ἑστίας», 7^η 1981 [1937], 78 σ.
- ΚΑΛΟΓΕΡΑ Νικηφόρου (Ἀρχιμανδρίτου), *Ἡ Ποιμαντική*. Ἀθήναι, Τυπογραφεῖον Σ. Κ. Βλαστοῦ, 1883, κβ' + 340 σ. (Ὁρισμός, σ. 1).
- ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ Ἀθανασίου (πατρός), *Οἱ ἠλεκτρονικοὶ ὑπολογιστές (Computers) στό Ποιμαντικό Ἔργο τῆς Ἐκκλησίας*. Ἀθήνα 1993, 16 σ.
- *Ἐκκλησία, Κληρικοί καί Internet*, περ. «Ὁ Ἐφημέριος» 1η Φεβρουαρίου 1997, σ. 40-41 καί 15 Ἰουνίου 1997, σ. 184-186.
- ΚΑΝΤΙΩΤΟΥ Αὐγουστίνου Ν. Ἐπισκόπου (Μητροπολίτου Φλωρίνης), *Ὁ χρόνος καί αἱ τέσσαρες ἐποχαί*. Ἀθήναι, Ἐκδ. «Ὁ Σταυρός», 1985, 160 σ.
- KARAGIORGOS Christos, *Attitudes et conceptions religieuses chez les adolescents grecs de 16 à 18 ans. Enquête et évaluation*. Strasbourg, Université des Sciences Humaines: Faculté de Théologie Catholique, 1980, 403 σ.
- ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΟΥ Χρήστου (πατρός), *Θρησκευτικές ἀντιλήψεις τῶν νέων*, περ. «Ἀνάπλασις», φ. Μαΐου - Ἰουνίου 1987, σ. 21-23.
- ΚΑΡΔΑΜΑΚΗ Μιχαήλ Σ. (Πρωτοπρεσβυτέρου), *Ὁρθόδοξη πνευματικότητα. Ἡ αὐθεντικότητα τοῦ ἀνθρώπινου ἥθους*. Νέα Σμύρνη, Ἐκδ. «Ἀκρίτας»: Σειρά «Ὁρθόδοξη Μαρτυρία» ἀρ. 3, 21993 [1980], 470 σ. Ἡ πρώτη ἐκδοχή τοῦ βιβλίου εἶχε ἐκδοθεῖ ἀπό τή Γενική Διεύθυνση Ἐκκλησιαστικῆς Παιδείας ὡς βοήθημα διὰ τούς ἱεροσπουδαστάς Μέσων καί Ἀνωτέρων Ἱερατικῶν Σχολῶν. Ἀθήναι 2^η 1973, 219 σ.
- ΚΑΡΜΠΗ Ἰωάννου Ν., *Τά δογματικά καί συμβολικά μνημεῖα τῆς ὀρθοδόξου καθολικῆς Ἐκκλησίας*. Τ. Ι. Ἀθήναι 1952, σ. 1-432. Τ. ΙΙ. Ἀθήναι 1953, σ. 433-1069. Προσθήκαι εἰς τὰ ..., Ἀθήναι 1967, 80 σ.

- Ὁρθόδοξος Ἐκκλησιολογία. Ἀθήναι, Ἐκδ. Κ. Παρισιάνου, 1973, 831 σ.
- (Ἀκαδημαϊκοῦ), *Ἡ θέση καί ἡ διακονία τῶν λαϊκῶν στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία*. (ἀνακοίνωση στή Συνεδρία τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν τῆς 19ης Φεβρουαρίου 1976). Ἀπόδοση στή νεοελληνική Μαρίας Σ. Λαγουροῦ. Ἀθήναι, Ἐκδ. «Τῆνος», 1988, 47σ.
- KARRER Leo, *Laientheologen in pastoralen Berufen*. Chance in der Kirche? - Chance für die Kirche? Analyse und Beratung. Mainz, Matthias-Grünwald-Verlag, 1974, 148 σ.
- ΚΑΣΤΑΝΑ Θεοδώρου Ν., βλ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ.
- ΚΑΨΑΝΗ Γεωργίου Ἀν., *Ἡ σημασία τῆς Ποιμαντικῆς καί ἡ ἑλληνική βιβλιογραφία αὐτῆς*. Ἀθήναι 1968, 14 σ.
- *Σχέδιον θεολογικῆς καί ἐκκλησιολογικῆς θεμελιώσεως τῆς Ποιμαντικῆς*. Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ περ. «Ἐκκλησία». Ἀθήναι 1970, 38 σ.
- (Ἀρχιμανδρίτου), *Ἡ ποιμαντική διακονία κατὰ τούς ἱερούς κανόνας*. Πειραιεύς, Ἐκδ. Ἄθως, 1976, 202 σ.
- *Ἡ θέωσις ὡς σκοπός τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου*. Ἅγιον Ὅρος, Ἱ. Μονή Ὁσίου Γρηγορίου, 1997, 74 σ.
- KEMPER John C., *The Educational Community as a Paradigm for Field Education*, περ. «ministerial formation», τεῦχος Ἀπριλίου 1996, ἀρ. 73, σ. 24-27.
- ΚΕΣΣΕΛΟΠΟΥΛΟΥ Ἀνέστη Γ., Ὁ βιασμός τῆς κτίσεως καί ἡ ἄλλη λύση, στόν ἀφιερωματικό τόμο *Διακονία*, στή μνήμη Βασίλη Στογιάννου. Θεσσαλονίκη 1987, σ. 491-503.
- *Ἄνθρωπος καί Φυσικό Περιβάλλον*. Σπουδή στόν Ἅγιο Συμεών τό Νέο Θεολόγο. Ἀθήνα, Ἐκδ. «Δόμος», 1989, 245 σ.
- ΚΕΦΑΛΑ Νεκταρίου, βλ. ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑ Μητροπολίτου Πενταπόλεως.
- KINSLER Ross F., *Ministry by the People*. Theological Education by Extension. Geneva, WCC Publications, 1983.
- *Alternative Models of Theological Education and the Viability Debate*, περ. «ministerial formation», τεῦχος Ἰουλίου 1996, ἀρ. 74, σ. 31-36.
- - James H. EMERY (ἐκδ.), *Opting for Change*. A Handbook on Evaluation and Planning for Theological Education by Extension, Pasadena, William Carey Library, 1991.
- Κλιμαξ Ἰωάννου τοῦ Σιναΐτου, α) Ἐκ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς εἰς τήν νεωτέραν μεταφρασθεῖσα ὑπό ἹΕΡΕΜΙΟΥ Ἀρχιμανδρίτου Σιναΐτου, τοῦ Κρητός, ἔκδοσις νεωτάτη. Ἀθήναι, Ἐκδ. «Ἀστήρ», 1976, 427+ιδ' σ. + εἰκόνες· β) Εἰσαγωγή, κείμενον, μετάφρασις, σχόλια, πίνακες ὑπό Ἀρχιμ. ἸΓΝΑΤΙΟΥ, Ὁρωπός Ἀττικῆς, Ἐκδ. Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Παρακλήτου, 1978, 455 σ.
- KLOSTERMANN Ferdinand, *Priester für morgen*. Wien, Tyrolia-Verlag, 1970, 608 σ.
- Karl RAHNER - Hansjörg SCHILD (ἐκδ.), *Lexikon der Pastoraltheologie*. T. V. τοῦ Handbuch der Pastoraltheologie. Freiburg - Basel - Wien, Herder, 1972, 636 σ.
- Rolf ZERFASS (ἐκδ.) *Praktische Theologie Heute*. München - Mainz, Chr. Kaiser Verlag - Matthias Grünwald Verlag, 1974, 704 σ.
- ΚΟΓΚΟΥΛΗ Ἰωάννη Β., *Ὁ θεολόγος καθηγητής καί ἡ ἐπιστημονική καί ψυχολογική του κατάρτιση*. Ἐμπειρική ἔρευνα. Θεσσαλονίκη, Ἐκδ. Ἀφῶν Κυριακίδη, 1993, 108 σ.

- ΚΟΚΟΣΑΛΑΚΗ Νικολάου, Ὁρθοδοξία καί κοινωνική μεταβολή στή νεοελληνική κοινωνία, περ. «Σύναξη», ἀρ. 62, Ἀπριλίου - Ἰουνίου 1997, σ. 101-107.
- ΚΟΟΝΤΖ Harold - Cyrill O' DONNELL, Ὁργάνωση καί Διοίκηση. Μιά συστημική καί ἐνδεχομενική ἀνάλυση τῶν διοικητικῶν λειτουργιῶν. Μτφρ. Χρ. Βαρδάκου, ἐπιμέλεια Σπ. Ζευγαρίδη, σέ τρεῖς τόμους. Ἀθήνα, Ἐκδ. Παπαζήση, τ. Α' 21984 [1980], τ. Β' 1980, τ. Γ' 1983.
- ΚΟΡΝΑΡΑΚΗ Ἰωάννου, *Ποιμαντική. Μετά στοιχείων Ποιμαντικῆς Ψυχολογίας*. Βοήθημα διά τούς ἱεροσπουδαστάς Μέσων καί Ἀνωτέρων Ἱερατικῶν Σχολῶν. Ἀθήναι, Γενική Διεύθυνσις Ἐκκλ. Παιδείας, 1972, 216 σ. (Ὁρισμός σ. 7).
- *Ποιμαντική (Πανεπιστημιακαί παραδόσεις)*, Θεσσαλονίκη, Ἐκδ. Ὠμέγα, χ.χ., 166 σ. (Ὁρισμός, σ. 3).
- *Ἡ γλώσσα τῆς ἐπικοινωνίας τῆς Ἐκκλησίας μέ τόν σύγχρονον κόσμον*. Εἰσηγήσεις εἰς τό θεολογικόν συνέδριον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἡλείας. Πύργος 19-20 Φεβρουαρίου 1994. Ἀθήναι, ἔκδ. Ἱ. Μητροπόλεως Ἡλίας, 1994, 48 σ.
- ΚΟΡΝΑΡΑΚΗ Ἰω. - Ἀλ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ (ἐκδ.), *Σχέσεις Ψυχολογίας καί πνευματικῆς ζωῆς*. Πρακτικά Α' Συμποσίου Ποιμαντικῆς Ψυχολογίας καί Ἐξομολογητικῆς. Θεσσαλονίκη, Ἐκδ. Ἀφῶν Κυριακίδη, 1981, 134 σ.
- ΚΟΤΛΕΡ Philip, *Μάρκετινγκ - Μάνατζμεντ*. Ἀνάλυση, σχεδιασμός, ὑλοποίηση καί ἔλεγχος. Ἀθήνα, Ἐκδ. ΕΜΙ - Interbooks, τ. Α'-Β', 1991 [1967], 1220 σ.
- ΚΟΤΣΩΝΗ Ἱερωνύμου Ι. (Ἀρχιμανδρίτου), *Παραδόσεις Ποιμαντικῆς (ἀντί χειρογράφου)*, Θεσσαλονίκη 1961, 118 σ., (Ὁρισμός, σ. 3).
- ΚΟΥΖΕΛΗ Γεράσιμου (ἐκδ.), *Ἐπιστημολογία: Κείμενα*. Ἀθήνα, νῆσος: Ὑλικά 1, Κείμενα Ἐπιστημολογίας, 1993, 579 σ.
- *Εἰκόνες τῆς ἐπιστήμης (Εἰσαγωγή)*, ΚΟΥΖΕΛΗ 1993, σ. 9-38.
- ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ-ΓΑΛΑΚΗ Ἐλεωνόρας, *Ὁ βυζαντινός κληρικός καί ἡ κοινωνία τῶν «σκοτεινῶν αἰώνων»*. Ἀθήνα, Ε.Ι.Ε. Ἰνστιτούτο Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν: Μονογραφίες 3, 1996, 248 σ. (δ.δ.)
- ΚΟΥΠΕΡ Ντέιβιντ, *Ἡ Γραμματική τῆς Ζωῆς*. Μιά Ἐπισκόπηση τῶν Πολιτικῶν Πράξεων. Μτφρ. καί Παράρτημα (σ. 191-207) Νίκου Μπαλῆ. Ἀθήνα, Ἐκδ. Θ. Καστανιώτη, 1977, 207 σ.
- ΚΟΥΡΕΜΠΕΛΕ Ἰωάννου, *Ἡ δημιουργία τῆς μίας Ἐκκλησίας καί ἡ πολίτευση τοῦ κόσμου*, περ. «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς» 79, τεῦχος 764, Σεπτεμβρίου - Ὀκτωβρίου 1996, σ. 627-663.
- ΚΟΥΦΟΓΙΑΝΝΗ Πανωραίας Θ., *Ἡ εἰκόνα τοῦ ἀνθρώπου στόν Erich Fromm ἐξ ἐπόψεως ὀρθοδόξου ποιμαντικῆς ψυχολογίας*, 1999 (δ.δ.) .
- *Ὁρθόδοξη πίστη καί ἐπιστημονική ψυχολογία*, Ἐκδ. Γρηγόρη, Ἀθήνα 2007, 244 σ.
- ΚÜNG Hans - David TRACY (ἐκδ.), *Theologie - wohin? Auf dem Weg zu einem neuen Paradigma*. Zürich-Gütersloh, Benziger - Gerd Mohn, 1984, 244 σ.
- *Das neue Paradigma von Theologie*. Zürich-Gütersloh, Benziger - Gerd Mohn, 1986, 242 σ.
- ΚΥΡΙΑΚΙΔΕΣ P, *Die religiöse Einstellung der heutigen Studenten in Griechenland unter besonderer Berücksichtigung ihrer sozialen Lage*. Tübingen 1970.
- ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ Παύλου Α., *Ἡ κοινωνική κατάσταση τοῦ Κλήρου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰωαννίνων*, Ἰωάννινα 1975, 65 σ.

- Οί φοιτητές μας. Η κοινωνική και θρησκευτική τους κατάσταση (Έρευνα). Θεσσαλονίκη 1978, 224 σ.
- KUHN Thomas S., *Η δομή των επιστημονικών επαναστάσεων*. Εισαγωγή, επιμέλεια: Β. Κάλφα. Μτφρ: Γ. Γεωργακοπούλου. Αθήνα, Έκδ. Σύγχρονα θέματα: Επιστημολογία, Σειρά: Προβλήματα μεθόδου και εξέλιξης της επιστήμης, ΣΤ' έκδοση, χ.χ. [1981], 257 σ.
- ΚΩΤΣΑΚΗ Γεωργίου Σπ., *Η Θεολογία του χώρου* δηλαδή, η παρουσία του Θεού στο χώρο. Η παλαιά Ιερουσαλήμ, Η νέα Ιερουσαλήμ, Η άνω Ιερουσαλήμ, Αθήνα 1996, 248 σ.
- ΛΑΜΠΙΡΗ-ΔΗΜΑΚΗ Ιωάννας - Νίκου ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ (έκδ.), *Pierre Bourdieu, Κοινωνιολογία της Παιδείας*. Αθήνα, Έκδ. Καρδαμίτσα - Δελφίνι, 1995, 117 σ.
- ΛΑΜΠΡΑΚΗ - ΠΛΑΚΑ Μαρίνας, *Ο γελωτοποιός και η αλήθεια του - Η άθρατη πλευρά της τέχνης*. Αθήνα, Έκδ. Καστανιώτη, 21991, 247 σ.
- La spiritualité et la santé. Nos croyances nous aident-elles à guérir?* ἀφιέρωμα του δελτίου «Contact», της Commission Médicale Chrétienne (C.M.C. - Action des Églises pour la santé) του Π.Σ.Ε., τεύχος 146, Ιουλίου - Αυγούστου 1997.
- La Théologie pratique protestante d'expression française: où en est-elle?*, ἀφιέρωμα του περ. «Cahiers de l'Institut romand de pastorale», τεύχη 12-13, Μάϊος 1992, σ. 1-67.
- LEMIEUX Raymond, *Le concept d'inculturation. Un défi contemporain pour la théologie pastorale*, παρά VISSCHER 1990, σ. 336-350.
- L'enfer*, ἀφιέρωμα-φάκελλος του περ. «magazine littéraire», ἀρ. 356, Ιούλιος - Αυγούστος 1997, σ. 18-98.
- LEPLAY Michel - Émile MARCUS - Paul VERGHESE, *Priester und Pastoren. Zum Amtsverständnis in den christlichen Kirchen*. Regensburg, Verlag Friedrich Pustet, 1970, 184 σ. Τό γαλλικό πρωτότυπο: *Prêtres et Pasteurs*, στή σειρά «Églises en dialogue» του έκδ. οίκου Maison Mame, 1968.
- LEVINAS Emmanuel, *Όλότητα και άπειρο*. Μτφρ. Κωστή Παπαγιώργη. Αθήνα, Έκδ. Έξάντας: σειρά Σύγχρονη Κλασσική Βιβλιοθήκη, 1989, 401 σ.
- Λεξικό Βιβλικής Θεολογίας (ΛΒΘ)*, μεταφρασμένο από τά Γαλλικά μέ τήν έποπτεία των Σάββα ΑΓΟΥΡΙΔΗ, Σταύρου ΒΑΡΤΑΝΙΑΝ κ.ά. Αθήνα, Έκδ. Βιβλικού Κέντρου «Άρτος Ζωής», 1980, 1038 σ. Πρόκειται για τό Vocabulaire de Théologie Biblique, υπό τή διεύθυνση του Xavier LÉON-DUFOUR κ.ά., Paris, Éd. du Cerf, 1974.
- Lexikon der Pastoraltheologie*, 1972, βλ. KLOSTERMANN (κ.ά).
- LEWIS Κ. Σ. (ΛΙΟΥΪΣ), *Τακτική του διαβόλου*. Μτφρ. υπό Θηβαίου Αντωνίου εκ τής 24ης άγγλικής εκδόσεως. Έκδ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1974, 158 σ.
- ΛΙΑΚΟΥ Αντώνη, Έρωτας και ιστορία, έφημ. «Τό Βήμα»: Νέες Έποχές, 24 Δεκεμβρίου 1995, σ. 5.
- LIMOURIS Gennadios - Nomikos Michael VAPORIS, *Orthodox Perspectives on Baptism, Eucharist and Ministry*. Brookline Mass, Holy Cross Orthodox Press, 1985, 168 σ.
- LIMOURIS Gennadios (έκδ.), *Justice, Peace and the Integrity of Creation. Insights from Orthodoxy*. Geneva, W.C.C., 1990, 126 σ.

- LOHFF Wenzel - Ferdinand HAHN (έκδ.), *Wissenschaftliche Theologie im Überblick*. Göttingen, Vandenhoeck und Ruprecht, 1974, 75 σ.
- ΛΟΡΕΝΤΖΑΤΟΥ Ζήσιμου, *Οί Ρωμίες (o ultra cosa)*, Αθήνα, Έκδ. «Δόμος», 1979, 33 σ.
- ΛΩΡΕΝΣ Ντ. (D. H. LAWRENCE), Εισαγωγικό σημείωμα στον «Μέγα Ίεροεξεταστή» του Ντοστογιέβσκι (πρόκειται για κείμενο του 1936, σέ μτφρ. Μαργλένας Γεωργιάδη), παρά ΝΤΟΣΤΟΓΙΕΒΣΚΙ 1981, σ. 65-77.
- ΜΑΚΚΟΥΕΪΛ Ντένις, *Εισαγωγή στη θεωρία τής Μαζικής Έπικοινωνίας*. Μτφρ. (από τήν τρίτη βρετανική έκδοση του 1994) - Έπιμέλεια Στέλιου Παπαθανασόπουλου. Αθήνα, Έκδ. Καστανιώτη, Σειρά: Έπικοινωνία καί Κοινωνία άρ. 6, 1997, 614 σ.
- ΜΑΚΛΟΥΑΝ Μάρσαλ, *MEDIA*, οί προεκτάσεις του άνθρώπου. Μτφρ. Σπύρου Μάνδρου. Αθήνα, Έκδ. Κάλβος, σειρά Τεχνολογία - Μέσα - Πολιτισμός, χ.χ., 436 σ.
- ΜΑΚΡΑΚΗ Μιχαήλ Κ., *Φιλοσοφία τής θρησκείας στη λογοτεχνία: Φιλοσοφικές καί θρησκευτικές έννοιες σέ «πορτραΐτα» τής λογοτεχνίας*. Ανάτυπον έκ τής Ε.Ε.Θ.Σ.Π.Α., τ. ΚΗ', τιμητικόν άφιέρωμα εις Βασίλειον Λ. Δεντάκη. Αθήνα 1989, 89 σ.
- *Ψυχολογία τής θρησκείας καί λογοτεχνία*. Ανάτυπον έκ του περ. «Θεολογία», τ. ΞΔ', τεύχος Δ', σ. 653-682. Αθήναι 1993, 32 σ.
- ΜΑΚΡΗ Σπυρίδωνος Γεωργίου, *Έπίτομος Ποιμαντική*. Διά τούς ίεροσπουδαστάς τών Έκκλησιαστικών Σχολών καί Έκκλησιαστικών Φροντιστηρίων. Αθήναι, Έκδ. «Ένορίας», 1953 [1950, πολυγραφημένη], 160 σ. (Όρισμός, σ. 15).
- λήμμα «Ποιμαντική», ΘΗΕ τ. 10, 1967, στ. 484-486.
- ΜΑΛΙΣΙΑΝΟΥ Χερουβεΐμ Αρχιμανδρίτου, *Κ. Παρθένης: Άγνωστες μαρτυρίες τής παρουσίας του στη Βιέννη* (Τά θρησκευτικά καί κοσμικά του έργα). Προλογικό σημείωμα Α.Μ. Σταυροπούλου. Ανάτυπο από τον «Έφημέριο». Αθήναι 1996, 28 σ.
- ΜΑΝΤΖΑΡΙΔΗ Γεωργίου, *Η έμπειρική Θεολογία στην οικολογία καί τήν πολιτική*. Θεσσαλονίκη, Έκδ. Π. Πουρναρά, 1994, 178 σ.
- MARHOLD Wolfgang, *Fragende Kirche*. Über Methode und Funktion Kirchlicher Meinungsfragen. Mit einer Einführung von Norbert Greinacher. München - Mainz, Chr. Kaiser Verlag - Matthias-Grünwald-Verlag: Gesellschaft und Theologie, Abteilung Praxis der Kirche άρ. 5, 1971, 196 σ.
- MARTELET Gustave, *Théologie du sacerdoce. Deux mille ans d'eglise en question*. I. Crise de la foi, crise du prêtre (1984, 296 σ.). II. Des martyrs à l'inquisition (1990, 438 σ.). III. Du schisme d'Occident à Vatican II (1990, 368 σ.). Paris, Éd. du Cerf.
- MARTINH Παν. Σ., *Ό σαλός άγιος Άνδρέας καί ή σαλότητα στην Όρθόδοξη Έκκλησία*. Αθήνα, Έκδ. «Τήνος», 1988, 187 σ.
- ΜΑΤΘΑΙΑΚΗ Τίτου Έμμ. (Μητροπολίτου, πρ. Παραμυθίας, Φιλιατών καί Γηρομερίου), *Θέματα Ποιμαντικής*. Αθήναι 1989, 590 σ.
- ΜΑΤΣΟΥΚΑ Νίκου Α., *Έπιστήμη, Φιλοσοφία καί Θεολογία στην Έξαήμερο του Μ. Βασιλείου*. Θεσσαλονίκη, Έκδ. Π. Πουρναρά: Φιλοσοφική καί Θεολογική Βιβλιοθήκη - 10, 1990 [1981], 229 σ.

- *Μῦθος καὶ ὄραμα τῆς ἐπιστήμης*, περ. «Καθ' ὁδόν», ἀρ. 11, Μαΐου - Αὐγούστου 1995, σ. 11-17.
- ΜΕΘΟΔΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΙΤΟΥ Ἱερομονάχου ἐξ Ἰωαννίνων, *Βοσκόσ λογικῶν προβάτων*. Ἐν Ἑνετία 1708, 332 σ.
- MELISSARIS Athanasios G., *Orthodox Anthropology and Archetypal Psychology: Comparing John Zizioulas and James Hillman on Personhood*. Boston University School of Theology, Boston 1997, 147 σ. (δ.δ.).
- ΜΕΣΟΛΩΡΑ Ι. Ε., *Πρακτικὴ Θεολογία: Εἰσαγωγή*. Αθήναι, Τυπογραφεῖον «Νομικῆς», 1911, 162 σ. (Ὄρισμός, σ. 58· ὄνομα καὶ ἔννοια, σ. 141-160).
- ΜΕΤΑΛΛΗΝΟΥ Γεωργίου Δ., *Ἐκκλησία καὶ Πολιτεία στὴν ὀρθόδοξη παράδοση*. Πρόλογος Σεβ. Μητρο. Μεσσηνίας Χρυσοστόμου. Αθήνα, ἔκδ. Ἰ. Μητροπόλεως Μεσσηνίας, 1997, 74 σ.
- METTE Norbert, *Théologie Pratique. Évolutions dans l'aire germanophone*, περ. «Revue des sciences religieuses», τ. 69, 1995, ἀρ. 3, σ. 312-315.
- Μηναῖα*, τῶν Ἐκδ. «Φῶς», 21970 [1960-61].
- ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ Νικολάου Εὐθ., *Τρία θεῖα ἰδιώματα καὶ τὸ τρισσόν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐν Χριστῷ ἀξίωμα*. Ἐν Αθήναις 1972, 35 σ.
- λήμμα «Ἀξίωμα, τρισσόν, τοῦ Χριστοῦ», ΘΗΕ τ. 2, 1963, στ. 1021-1024.
- Τὰ σύγχρονα μέσα εὐρείας ἐνημερώσεως καὶ ἡ μαρτυρία τῆς ἀληθείας. Ἀξίες καὶ πολιτισμός, Ἀφιέρωμα στὸν καθηγητὴ Εὐάγγελο Θεοδώρου. Αθήνα 1991, σ. 339-360.
- Μιά πολυεπιστημονικὴ θεώρηση τῆς γλώσσας*. Ἡράκλειο, Πανεπιστημιακές Ἐκδόσεις Κρήτης - Ἐκδ. Πανεπιστημίου Πατρῶν, 1995, 298 σ.
- MÖLLER Christian (ἔκδ.), *Geschichte der Seelsorge in Einzelporträts*. 1. *Von Hiob bis Thomas von Kempen* (1994, 359 σ. + 18 εἰκόνες). 2. *Von Martin Luther bis Matthias Claudius* (1995, 430 σ. + 22 εἰκόνες). 3. *Von Schleiermacher bis Karl Rahner* (1996, 398 σ. + 23 εἰκόνες).
- MOLDO R., *La recherche-action. La recherche-action en formation de formateurs, une démarche de théologie pratique? Bilan de 20 ans de recherche (1975 - 1995) à l'Institut de pédagogie religieuse*, περ. «Revue des sciences religieuses», τ. 69, Ἰούλιος 1995, τεύχος 3, σ. 363-381.
- MORREN Lucien, *Ἀπὸ τὸ φῶς στοῦ μυστήριου*. Μτφρ. Στάθη ΓΙΑΝΝΗ, προλογικὸ σημεῖωμα Α. Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, ἀνάτυπο (ἀπὸ τὸ περ. «Ὁ Ἐφημέριος» 1986, σ. 295· 1987, σ. 16-20). Αθήνα 1988, 24 σ.
- *Réflexions d'un scientifique sur la pastorale actuelle*, περ. «lumen vitae», τ. XLV, 1990, τεύχος 1, σ. 20-32.
- (ἔκδ.), *La représentation de la réalité en Sciences et en Théologie*. Exposés et synthèse de la «Journée du SIQS» tenue à Fribourg (Suisse) le 27 Septembre 1990. Extrait de la «Revue des Questions Scientifiques», τ. 162, 1991, τεύχος 1, σ. 5-80· τεύχος 2, σ. 131-194.
- *Let us avoid reversing the Galileo affair*. Εἰσήγηση σὲ συνέδριο τοῦ 1996, ὑπὸ δημοσίευση.
- MOUAT Carol (Sister), *Theological Education by Extension: A Survey of TEE Philosophy*, περ. «ministerial formation», τεύχος Ἀπριλίου 1996, ἀρ. 73, σ. 28-34.
- ΜΟΥΡΑΤΙΔΟΥ Κωνσταντίνου Δωρ., *Χριστοκεντρικὴ Ποιμαντικὴ ἐν τοῖς Ἀσκητικοῖς τοῦ Μ. Βασιλείου*, Αθήναι, Ἐκδ. Πανεπιστημίου Αθηνῶν, 1975 [1962], 142 σ.

- Η Ίατρική τοῦ σώματος τύπος τῆς κατά ψυχὴν θεραπείας κατά τὴν διδασκαλίαν τοῦ Μ. Βασιλείου. Ανάπτυπον ἐκ τῆς «Θεολογίας». Ἀθῆναι 1968, 22 σ.
- Ἡ ὀρθόδοξος θεολογία αὐτοπροσδιορίζεται ὡς χριστιανικὴ θεανθρώπινη λειτουργία, περ. «Κοινωνία», τεῦχος 3, Ἰουλίου – Σεπτεμβρίου 1997, σ. 225-243.
- ΜΠΑΛΑΤΣΟΥΚΑ Σωτηρίου Ι., *Οἱ ἅγιοι καὶ τὸ φυσικὸ περιβάλλον*. Θεσσαλονίκη, Ἐκδ. «Μυγδονία», 1996, 222 σ.
- ΜΠΕΓΖΟΥ Μάριου, *Δοκίμια φιλοσοφίας τῆς θρησκείας*. Μεταμοντερνισμὸς καὶ ἐσχατολογία. Ἀθήνα, Ἐκδ. Γρηγόρη, 1991, 343 σ. [1988].
- *Ἐλευθερία ἢ θρησκεία; Οἱ ἀπαρχές τῆς ἐκκοσμίκευσης στὴ Φιλοσοφία τοῦ Δυτικοῦ Μεσαίωνα*. Ἀθήνα, Ἐκδ. Μ. Π. Γρηγόρη, 1991 [1989], 229 σ.
- *Τὸ μέλλον τοῦ παρελθόντος*. Κριτικὴ εἰσαγωγή στὴ θεολογία τῆς ὀρθοδοξίας. Ἀθήνα, Ἐκδ. Ἄρμος, 1993, 194 σ.
- ΜΠΕΖΕΝΙΤΗ Παντελεήμονος (Ἀρχιμανδρίτου, νῦν Μητροπολίτου Ἀττικῆς), *Σήματα πορείας*. Ἀθῆναι, Ἐκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας: Σειρὰ Βιβλία πνευματικοῦ προσανατολισμοῦ, ἀρ. 3, 1975, 174 σ.
- ΜΠΙΛΛΗ Βασιλείου Γ. (ἐκδ.), *Μεγάλου Βασιλείου, Πρὸς τοὺς νέους ὅπως ἂν ἐξ ἑλληνικῶν ὠφελοῖντο λόγων*. Εἰσαγωγή, Κείμενο, Μτφρ., Σχόλια: Γλωσσικά, ἐρμηνευτικά, πραγματικά, θεολογικά καὶ ὅλα τὰ παράλληλα χωρία. Γιά τὴν Α' Λυκείου. Ἀθήνα, Ἐκδ. Γρηγόρη: Μαθητικὴ Βιβλιοθήκη, 1966, 128 σ.
- ΜΠΟΥΓΑΤΣΟΥ Νικολάου Θεμ., *Στοιχεῖα ἐσωτερικῆς ἱεραποστολῆς*. Ἀθῆναι 1953, 94 σ.
- ΜΠΟΥΜΗ Παναγιώτου Ι., *Βάσεις - Ἀρχές τοῦ Ποιμαντικοῦ καὶ Κατηχητικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας*. Κατερίνη, Ἐκδ. «Τέρτιος», 1991, 96 σ.
- ΜΠΟΥΡΝΤΙΕ Πιέρ, *Κείμενα Κοινωνιολογίας*. Πρόλογος - Ἐπιμέλεια Ν. Παναγιωτόπουλου. Ἀθήνα, Ἐκδ. Δελφίνι, 1994, 97 σ. Βλ. καὶ BOURDIEU Pierre.
- ΜΥΤΗ Ludwig, *Lesen - Ein Heilsweg*. Vom religiösen Sinn des Buches. Mit einer Einleitung von Eugen Biser. Freiburg im Breisgau, Herder, 1987, 60 σ.
- *Brauchen wir eine Theologie des Lesens?*, περ. «Stimmen der Zeit» Αὐγούστου 1988, τεῦχος 8, σ. 539-552.
- *Brauchen wir eine neue Spiritualität des Lesens?*, περ. «Stimmen der Zeit» Δεκεμβρίου 1988, σ. 818-828.
- ΜΩΡΑΪΤΟΥ Δημητρίου Ν., *Εἰσαγωγή εἰς τὴν Ποιμαντικὴν*. Ἀθῆναι 1963, 63 σ. (Ὁρισμὸς σ. 3).
- NADEAU Jean-Guy - Gilles RAYMOND, (ἐκδ.), *La praxéologie pastorale*. Orientation et parcours. Τ. Ι καὶ ΙΙ. Montréal, Éd. Fides: Cahiers d'Études Pastorales 4 καὶ 5, 1987, 260 + 312 σ.
- - Gilles RAYMOND, *Dossier de travail en praxéologie pastorale*, στοῦ NADEAU (ἐκδ.) 1987 ΙΙ, σ. 283-309.
- ΝΕΓΡΕΠΟΝΤΗ Νίκολας, *Ψηφιακὸς κόσμος*. Μτφρ: Ἀναστάση Κατσίκα. Ἀθήνα, Ἐκδ. Καστανιώτη, 1995, 252 σ.
- ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑ (Μητροπολίτου Πενταπόλεως), *Ποιμαντικαὶ ὁμιλίαι: Α' Περί τῆς πολιτείας τοῦ ἱεροῦ κλήρου κατὰ τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας*. Ἀναδημοσίευση ἀπὸ ἐφημ.

- «Ἱερός Σύνδεσμος» τοῦ ἔτους 1895 στό περ. «Ὁ Ἐφημέριος» τοῦ ἔτους 1986, ἐπιμελεία Βαρβάρας ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ. Ἀνάτυπον μέ προλογικό σημείωμα τῆς ἴδιας. Ἀθήναι 1989, 16 σ.
- Ἡ (Β') ὁμιλία του *Περί ἱεροπρεπείας* ἔχει δημοσιευθεῖ στόν «Ἱερό Σύνδεσμο», στά ὑπ' ἀριθ. φ. 65, 66, 68, 69 τῆς 15ης καί 22ας Φεβρουαρίου, 7ης καί 14ης Μαρτίου 1896.
- *Μάθημα Ποιμαντικῆς*. Εἰσαγωγή Διακόνου Εἰρηναίου (Εὐαγγέλου) ΔΕΛΗΔΗΜΟΥ (σ. 3-20). Θεσσαλονίκη, Ἐκδ. Βασ. Ρηγοπούλου, 1974 [1898], 270 σ. (Ὁρισμός, σ. 34).
- *Τερατικόν Ἐγκόλπιον ἤτοι Α'. Περί ἱερωσύνης Β'. Περί τοῦ πρωτείου ἐν τῇ Ἱεραρχίᾳ Γ'. Περί τῆς ἰσότητος ἐν τῇ Ἱεραρχίᾳ*. Ἀθήναι, Τυπογραφεῖον Παρασκευᾶ Λεωνῆ, 1907, 105 σ.
- *Περί Ἐκκλησίας*. Μέ Εἰσαγωγή εἰς τήν Ἐκκλησιολογίαν αὐτοῦ Βαρβάρας Χ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Θεολόγου - Φιλολόγου. Ἀθήνα, Ἐκδ. Δεσπ. Μαυρομαμάτη, 1997, 62 σ.
- ΝΕΥΡΑΚΗ Ν., Ἔρευνα γιά τό θρησκευτικό μάθημα. Ἐπιστολή πρός τό ΠΕΚ Δυτικῆς Ἀττικῆς καί ἀποτελέσματα, περ. «Κοινωνία», τ. 39, τεῦχος 1, Ἰανουαρίου - Μαρτίου 1996, σ. 96-98.
- ΝΗΣΙΩΤΗ Νικ. Α., *Προλεγόμενα εἰς τήν θεολογικήν γνωσιολογίαν*. Τό ἀκατάληπτον τοῦ Θεοῦ καί ἡ δυνατότης γνώσεως αὐτοῦ. Ἀθήναι 1965, 253 σ.
- Ἡ φύσις ὡς κτίσις, περ. «Σύναξη», ἀρ. 14, Ἀπριλίου - Ἰουνίου 1985, σ. 11-20 (πρώτη δημοσίευση 1974).
- NICOLE Jacques, *The So-called «Classical» Model of Theological Education - A Brief History*, περ. «ministerial formation» τεῦχος Ὀκτωβρίου 1994, ἀρ. 67, σ. 33-34.
- NORTHRIDGE W. L., *Ψυχολογία καί τό ἔργον τῆς καθοδηγήσεως τῶν ψυχῶν*. Διά κληρικούς, παιδαγωγούς καί κοινωνικούς λειτουργούς. Μτφρ. Σάββα Χρ. ΑΓΟΥΡΙΔΗ. Θεσσαλονίκη, Βιβλιοπωλεῖον Ρηγοπούλου, 1959, 192 σ.
- NTEKART (DESCARTES), *Λόγος περὶ τῆς μεθόδου - Discours de la methode*. Γιά τήν καλή καθοδήγηση τοῦ λογικοῦ μας καί τήν ἀναζήτηση τῆς ἀλήθειας στίς ἐπιστῆμες. Γαλλικό κείμενο μέ εἰσαγωγή, μετάφραση καί σημειώσεις Χρ(ιστόφορου) Χρηστίδη. Ἀθήναι, Coll. de l'Institut Français d'Athènes 15, 1948, vs' + 189 σ.
- ΝΤΟΣΤΟΓΙΕΦΣΚΙ Φεοντόρ, *Ὁ Μέγας Ἱεροεξεταστής*. Μτφρ. Α. Μπασιλάρη. Ἐν Ἀθήναις 1928, 50 σ.
- ΝΤΟΣΤΟΓΙΕΦΣΚΙ. Ἐκατό χρόνια ἀπό τόν θάνατό του. Ἀθήνα, Εὐθύνη: Κείμενα τῆς μεθορίου 6, 1981, 262 σ.
- ODEN Thomas C., *Freiheit und Lernen: Stellungnahme*, παρά BECHER - CAMPBELL - PARKER 1981, σ. 51-64.
- *Pastoral Theology. Essentials of Ministry*. San Francisco, Harper, 1983, 372 σ.
- Ἡ φροντίδα ψυχῶν στήν ἀρχαία Ἐκκλησία, περ. «ΨΥΧΗΣ ΔΡΟΜΟΙ», τεῦχος 3, 2012 σ. 32-38 (πρόκειται γιά ἄρθρο τοῦ 1996).
- ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Ἠλία, *Θεολογική θεώρησις τῶν προβλημάτων τοῦ περιβάλλοντος*. Ἀθήναι, Ἑλληνική Ἀνθρωπιστική Ἐταιρεία: Ἀρχαιότης καί σύγχρονα προβλήματα, ἀρ. 61, 1973, 16 σ.

- Ὁρθοδοξία καί φυσικό περιβάλλον. Ἡ θεία βούληση καί ἡ κτίσις. Ἀθήνα, Ἐκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας, 1992, 74 σ.
- Θεολογική οἰκολογία. Ἀθήνα, Ἐκδ. Δέσποινας Μαυρομμάτη, 1994, 367 σ.
- Ὁρθόδοξος Κλήρος, ἀφιέρωμα τοῦ περ. «Σύναξη», τεῦχος 42, Ἀπρίλιος - Ἰούνιος 1992.
- ΟΤΤΟ Gert (ἔκδ.), *Praktisch Theologisches Handbuch*. Stuttgart, Verlag W. Kohlhammer, 1975, 657 σ.
- Ὅψεις νεοελληνικοῦ βίου, ἀφιέρωματα τοῦ περ. «Τό Δέντρο». 1. Κείμενα γιά τή ζωή καί τόν πολιτισμό, τεῦχος 79-80, Αὐγουστος - Ὀκτώβριος 1993, σ. 3-188. 2. Προτάσεις γιά τή σύνθεση ἑνός πορτραίτου: Χαρακτηριστικά καί ὄψεις τοῦ νεοέλληνα, τεῦχος 83, Μάιος - Ἰούλιος 1994, σ. 7-49.
- ΡΑΚΟΜΙΟ Luciano (κ.ἄ.), *I Preti. Da 2000 anni memoria di Cristo tra gli uomini*. Casale Monferrato, Ed. Piemme, 1991, 288 σ.
- ΠΑΛΛΑΔΙΟΥ, Λανσαϊκή ἱστορία. Μτφρ. Μοναχοῦ Συμεών. Ἅγιον Ὅρος, Σειρά «Ἄνθη τῆς ἐρήμου» 16: ἔκδ. Ἰ. Μονῆς Σταυρονικήτα, 1980, 184 σ.
- ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Ἀνδρέα Ν., *Ἡ ὀρθόδοξη Ἐκκλησία καταλύτης στήν προστασία τῆς φύσεως*. Λευκωσία 1992, 62 σ.
- ΠΑΠΑΔΕΡΟΥ Ἀλεξάνδρου Κ., λήμμα «Κοραῖς Ἀδαμάντιος», ΘΗΕ τ. 7, 1965, στ. 818-825.
- ΡΑΡΑΔΕΡΟΣ Alexander, *Metakenosis. Das Kulturelle Zentralproblem des neuen Griechenland bei Korais und Oikonomos*. Mainz 1962.
- ΠΑΠΑΔΕΡΟΥ Ἀλεξάνδρου Κ., *Μετακένωσις*. Ἑλλάδα – Ὁρθοδοξία – Διαφωτισμός κατά τόν Κοραῖ καί τόν Οἰκονόμου. Ἐκδ. Π. Κυριακίδης - Ἀκρίτας, Ἀθήνα 2010, 355 σ.
- ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Ἰωάννου Α. (Ἀρχιμανδρίτου), *Ποιμαντική*. Ἀθήναι 1958, V + 270 σ. (Ὁρισμός, σ. 13).
- ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Κωνσταντίνου Ν. (Πρεσβυτέρου), *Οἱ ἅγιοι μάρτυρες εἰς τήν ζωὴν καί τήν πίστιν τῆς Ἀρχαίας Ἐκκλησίας*. Ἀθήναι 1997, 328 σ. (ἀνέκδοτη δ.δ.).
- ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Στυλιανοῦ, *Θεολογία καί γλώσσα*. Ἐμπειρική θεολογία - Συμβατική γλώσσα. Ἀθήνα, Ἐκδ. Παρουσία, 1997 [1988], 154 σ.
- ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Χρυσοστόμου Α. (Ἀρχιμανδρίτου), *Περί Ἱερωσύνης*. Ἀθήναι, Τυπογραφεῖον Σ. Κ. Βλαστοῦ, 1912, 108 σ. (Ὁρισμός, σ. 3· ἀνάπτυξη καί ἐπεξηγήσεις σέ ὅλη τήν Εἰσαγωγή, σ. 3-13). Μέρος τῆς μελέτης δημοσιεύτηκε σέ ἕξι ἄρθρα στόν πρῶτο τόμο τοῦ περ. «Ἐφημέριος» 1952.
- ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Ἀθανασίου Ν., *Ἐκκλησιαστική κοινωνική διακονία καί Ποιμαντική* (ἀποδελτίωση περιεχομένων τοῦ περιοδικοῦ «Σύναξη» σχετικά μέ τά θέματα _ τεύχη 1, 1982 - 57, 1996). Ἀθήνα 1996, 31 σ.
- *Σπουδάζοντας Θεολογία*. Μιά ἀπόπειρα προσέγγισης τοῦ προβλήματος. Προλογικό σημείωμα Α. Μ. Σταυροπούλου. Ἀνάπτυπο ἀπό τόν «Ἐφημέριο» (1996, σ. 184-185, 210-211, 240-243. Ἀθήνα 1996, 24 σ.).
- Πορευόμενοι καί συμπορευόμενοι. Ἱεραποστολικό σχόλιο σέ ἕνα Πατερικό σκαρίφημα, στό *Τιμητικόν ἀφιέρωμα* εἰς τόν Μητροπολίτην Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ ἐπί τῆ 50ετηρίδι τῆς Ἱερωσύνης αὐτοῦ. Ἀθήναι 1996, σ. 437-454.

- ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Θεοδώρου Γ. (κ.ἄ.), Συμβολή στην διδακτική κατάρτιση τῶν φοιτητῶν. Μία ἐναλλακτική πρόταση μέ ὁμαδική συμμετοχική μεθοδολογία, περ. «Παρουσία», τ. ΙΑ' - ΙΒ'. Ἀθήνα 1997, σ. 399-419 καί σέ ἀνάτυπο.
- ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ Θεοδώρου, Τό πρόσωπο τοῦ ἱερέως στίς θρησκευτικές λογοτεχνίες Γάλλων καί Ἑλλήνων συγγραφέων (19ος καί 20ος αἰώνας), περ. «Ἅγιος Βησσαρίων» τεύχη Ἀπριλίου - Ἰουνίου 1991, σ. 39-40· Ἰουλίου - Σεπτεμβρίου 1991, σ. 80-81· Ἀπριλίου - Ἰουνίου 1992, σ. 52.
- ΠΑΡΑΝΙΚΟΛΑΟΥ Théodore (Père), *Le personnage du prêtre dans la littérature néo-hellénique des XIXème et XXème siècles*. Thèse de doctorat présentée à l'Institut National des Langues et Civilisations Orientales (Ouvrage hors commerce), 1993, 366 σ. + documents iconographiques 12 σ. (δ.δ.).
- ΠΑΡΑΡΕΤΡΟΥ Κ., Die Säkularisation und die orthodox-katholische Kirche Griechenlands, περ. «Κυριος». τ. 3, 1963, σ. 193-205.
- ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ Κωνστ. Ε., *Κυβερνητική καί Θεολογία*, περ. «Θεολογία», τ. 37, 1966, σ. 314-328, 473-484, καί στοῦ ἰδίου, *Προσβάσεις* 1979, σ. 25-51.
- *Ἡ Ὀρθόδοξος Ἀπολογητική εἰς τήν ἐποχήν μας*. Παράρτημα: Ἡ σχέσις Δογματικῆς καί Ἀπολογητικῆς ἐκ τῆς ἐπόψεως τῆς Ἐγκυκλοπαιδείας τῆς Θεολογίας. Ἀθήναι 1971, 67 σ.
- *Προσβάσεις*. Ζητήματα ἀπολογητικῆς Θεολογίας καί φιλοσοφικῆς κριτικῆς τοῦ καιροῦ μας. Ἀθήναι 1979, 273 σ.
- Δύο λαθεμένοι δρόμοι γιά τήν Ἀπολογητική τοῦ χριστιανισμοῦ, στοῦ ἰδίου, *Προσβάσεις* 1979, σ. 249-254.
- *Πίστη καί γνώση*. Ἀνάτυπο ἀπό τόν 27ο τόμο «Ἐπίσημοι Λόγοι» περιόδου ἀπό 1-9-1982 ἕως 18-5-1983 (Πρυτανεῖα Σπ. Μουλόπουλου). Ἀθήνα 1987, 19 σ.
- ΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ *Διαποίμανσης* (περιοδική ἔκδοση): www.parastatis.com
- PARMENTIER Élisabeth (sous la direction de -), *La théologie pratique. Analyses et prospectives*. Presses universitaires de Strasbourg, Strasbourg 2008, 318 σ.
- Pastores Dabo Vobis*. Études et commentaires. Ἀφιέρωμα τοῦ «Bulletin de Saint-Sulpice» (Revue annuelle sur la formation des prêtres), ἀρ. 19, 1993, 251 σ.
- ΠΑΣΧΟΥ Π. Β. *Ἔρως Ὀρθοδοξίας*. Βίοι ἁγίων τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καί κατασκευτικά κεφάλαια ὀρθοδόξου πνευματικότητος στολισμένα μέ πολλές βυζαντινές εἰκόνες. Ἀθήναι, Ἐκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας, 2^η1973 [1964], 528 σ.
- *Αἷμα καί πνεῦμα*. Δοκίμια-τομές στή νεοελληνική λογοτεχνία. Ἀθήνα, Ἐκδ. «Ἀκρίτας»: Σειρά «Ἑλληνική καί ξένη λογοτεχνία» ἀρ. 12, 1987, 335 σ.
- Ὑμναγιολόγοι προλαλήσαντες. Ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Θεολογίας», τ. ΝΘ', 1988, τεῦχος Α', σ. 149-163. Ἀθήναι 1988, 21 σ.
- *Ἅγιοι οἱ φίλοι τοῦ Θεοῦ*. Εἰσαγωγή στήν Ἀγιολογία τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἀθήνα, Ἐκδ. Ἀρμός: Ὑμναγιολογικά Κείμενα καί Μελέτες - 2, 2^η1997 [1995], 324 σ.
- ΠΑΤΣΑΒΟΥ Ἡλία Ι., *Ἡ εἴσοδος εἰς τόν κληρὸν κατὰ τοὺς πρώτους πέντε αἰῶνας*. Ἀθήναι 1973, 270 σ. (δ.δ.).
- Σύζευξις θεωρίας καί πράξεως εἰς τήν Ποιμαντικὴν Θεολογικὴν Ἐκπαίδευσιν, περ. «Ὁ Ἐφημέριος» 1991, σ. 354-355, 1992, σ. 12-14· 45-46· 61-62. Ἀνάτυπον: Ἀθήνα 1993, 16 σ.

- PATSAVOS Lewis J., *A Noble Task*. Entry into the Clergy in the First Five Centuries. Translated by Norman Russell, Foreword by Kallistos Ware, Holy Cross Orthodox Press, Brookline Mass. 2007, 364 σ.
- PATTON John, *Pastoral Care in Context*. An Introduction to Pastoral Care. Louisville, Kentucky, Westminster - John Knox Press, 1993, 274 σ.
- ΠΕΡΣΕΛΗ Έμμανουήλ Π., *Χριστιανική αγωγή και σύγχρονος κόσμος*. Θέματα θεωρίας και πράξης της χριστιανικής αγωγής. Αθήνα, Έκδ. Αρμός, 1994, 298 σ.
- *Θρησκευτική γνώση και διδακτική πράξη*. Προβληματισμοί σέ θέματα διδακτικής του μαθήματος των θρησκευτικών μέ βάση αποτελέσματα έμπειρικής έρευνας, στον συλλογικό τόμο *Αγωγή Έλευθερίας*. Η πρόταση της Όρθόδοξης Χριστιανικής αγωγής στό σύγχρονο κόσμο, τ. Α', Αθήνα, Έκδ. Αρμός, 1996, σ. 93-145. Επίσης στοϋ ίδιου: *Θέματα σχολικής θρησκευτικής αγωγής* (πανεπιστημιακές παραδόσεις). Αθήνα 1996, σ. 87-133.
- *Αλέξανδρος Μ. Σταυρόπουλος, Ό ποιμαντικός θεολόγος, Ε.Ε.Θ.Σ.Π.Α. τ. ΜΔ' (2009), τιμητικόν αφιέρωμα εις Μέγαν Λ. Φαράντον, Χαράλαμπον Γ. Σωτηρόπουλον, Αλέξανδρον Μ. Σταυρόπουλον, Αθήναι 2009, σ. 35-78 και σέ άνάπτυπο.*
- Perspectives américaines en théologie pratique*, αφιέρωμα του περ. «Cahiers de l'Institut romand de pastorale», τεϋχος 24, Μάρτιος 1996, σ. 1-40.
- ΠΗΛΙΑΗ Ιακώβου (Γεωργίου) (Έπισκόπου Κατάνης), *Η Χριστιανική Τερωσύνη* (Από Έστορικής Απόψεως των Δέκα Πρώτων Αιώνων μ.Χ.). Αθήνα, Έκδ. «Ήλιος Καμπανᾶς», 1988, 1066 σ.
- POBEE John S., *Experience and Viability of Theology, Ministry and Formation*, περ. «ministerial formation», τεϋχος Απριλίου 1997, ἄρ. 77, σ. 24-28.
- *Towards Viable Theological Education*. Ecumenical Imperative, Catalyst of Renewal. Geneva, W.C.C., 1997, 164 σ.
- POPPER Karl R., *Μιά γενική ματιά σέ μερικά θεμελιώδη προβλήματα, παρά ΚΟΥΖΕΛΗ* 1993, σ. 47-76.
- «Πορευθέντες...». Χαριστήριος τόμος πρός τιμήν του Αρχιεπισκόπου Αλβανίας Αναστασίου (Γιαννουλάτου). Αθήνα, Έκδ. Αρμός, 1997, 579 σ.
- PAMΦΟΥ Στέλιου, *Χρονικό ενός καινούργιου χρόνου*. Αθήνα, Έκδ. Ίνδικτος, 1996, 252 σ.
- RASMUSSEN Larry L., *Earth, Community, Earth Ethics*. Geneva - Maryknoll, New York, W.C.C. Publications - Orbis Books, 1997, 382 σ.
- RAUCH Albert - Paul IMHOF s.j. (έκδ.), *Das Priestertum in der Einen Kirche. Diakonat, Presbyterat und Episkopat*. Regensburger Ökumenisches Symposium 1985. Im Auftrag der Ökumenekommission der Deutschen Bischofskonferenz 15.7 bis 21.7.1985. Aschaffenburg, Kaffke-Verlag: Koinonia, Schriftenreihe des Ostkirchlichen Instituts Regensburg, 1987, 255 σ.
- REUSS J. M. (έκδ.), *Seelsorge ohne Priester? Zur Problematik von Beratung und Psychotherapie in der Pastoral*. Düsseldorf, Patmos Verlag, 1976, 127 σ.
- REYMOND Bernard, *La femme du pasteur. Un sacerdoce obligé?* Genève, Éd. Labor et Fides: Entrée libre ἄρ. 18, 1991, 101 σ.

- - Jean Michel SORDET (έκδ.), *La Théologie Pratique. Statut, méthodes, perspectives d'avenir.* Textes du congrès international oecuménique et francophone de théologie pratique. Paris, Beauchesne: Le point théologique 57, 1993, 396 σ.
- RIESS Richard, *Seelsorge. Orientierung, Analysen, Alternativen.* Göttingen, Vandenhoeck und Ruprecht, 1973, 268 σ. (δ.δ.).
- *Pfarrer werden? Zur Motivation von Theologiestudenten.* Göttingen, Vandenhoeck und Ruprecht, 1986, 252 σ.
- ΠΙΤΣΙ Οὐρανίας (Πρεσβυτέρως), *Συναντήσεις πρεσβυτερῶν στήν Ἀλβανία*, περ. «Πάντα τά Ἑθνη», τεύχος 60, Δ' Τρίμηνον 1996, σ. 106-107.
- ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΥ Παντελεήμονος (Μητροπολίτου Τυρολόης), *Μαθήματα Ποιμαντικῆς* (κατά τάς παραδόσεις τοῦ καθηγητοῦ -) Θεσσαλονίκη, Ἐκδ. Κυριακίδη, 1983, 82 σ. (Ὁρισμός, σ. 3).
- ROFFEY John W., *Theological Education in Catholic Traditions*, περ. «ministerial formation», τεύχος Ἀπριλίου 1996, ἀρ. 73, σ. 35-40.
- ROSNAY Joël de, *Du pasteur au passeur*, περ. «Le Monde de l'Éducation», Φεβρουάριος 1997, σ. 20-21.
- ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ Γεωργίου, *Εύρετική. Μεθοδολογία επίλυσης προβλημάτων.* Ἀθήνα, Ἐκδ. «Ἑλλην», 1992, 196 σ.
- ROUSSEAU André, *La sociologie européenne de la religion ou l'avenir de quelques illusions*, στοῦ HOUTART et al. 1992, σ. 215-235.
- ROUTHIER Gilles et Marcel VIAU (sous la direction de-), *Précis de théologie pratique.* Deuxième édition augmentée. Collection : Théologies pratiques. Novalis – Les Éditions de l'Atelier – Lumen vitae, Bruxelles 2007 [2004, 820 σ.], μ 892 σ.
- RUNYON T., λήμμα *Secularization / Secularism*, στοῦ HUNTER 1990, σ. 1123-1124.
- ΡΩΜΑΝΙΔΟΥ Ἰωάννου, *Ἐκκλησιαστικάί Σύνοδοι καί Πολιτισμός*, περ. «Θεολογία», τ. 66, 1995, τεύχος 4, σ. 646-680.
- ΣΑΒΕΡΙΑΔΟΥ Νέλλη, Heidegger. Εισήγηση καί ἐκλογή κειμένων. Περ. «Ἐποχές»: Ἡ σύγχρονη σκέψη, ἀρ. 25, Μαΐου 1965, σ. 76-100.
- ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ Ἀσπασίας Νικ., «Ἐκφρασις» τοῦ ἐν Μηλεαῖς τοῦ Πηλίου Ὄρους ναοῦ τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν καί τῶν Ἁγίων Πάντων. Ἀθήναι, Ἐκδ. τοῦ Ἰ. Ναοῦ, 31995 [1977], 112 σ.
- SAKELLARIOU Ioannis (Archim.), *La formation au ministère sacerdotal dans les «Écoles Ecclésiastiques» en Grèce contemporaine*, Strasbourg 1981, 335 σ. (δ.δ.)
- ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ Ἰωάννου (Ἀρχιμανδρίτου), Οἱ ἱεροσπουδαστές μπροστά στήν ἱερωσύνη (Στοιχεῖα ἀπό μιᾶ ἔρευνα), περ. «Ὁ Ἐφημέριος» 1ης Ἀπριλίου 1983, σ. 95-97.
- SALIBA Philip (Metropolitan) - Joseph J. ALLEN (Father), *Out of the Depths have I cried. Thought on Incarnational Theology in the Eastern Christian Experience.* Brookline, Holy Cross Orthodox Press, 1979, 124 σ.

- SANDBERGER Jörg-Viktor, *Pädagogische Theologie*. Friedrich Niebergalls praktische Theologie als Erziehungslehre. Göttingen, Vandenhoeck und Ruprecht: Arbeiten zur Pastoraltheologie αρ. 10, 1972, 292 σ.
- SAROGLOU Vassilis, *Structuration psychique de l'expérience religieuse. La fonction paternelle*. Étude de cas dans le monachisme ancien. Paris, L'Harmattan: Coll. religion et sciences humaines; section 1: Faits religieux et société, 1997, 208 σ.
- SAVRAMIS Demosthenes, *Die Soziale Stellung des Priesters in Griechenland*. Leiden, E. J. Brill, 1968, 173 σ.
- SCHOTTE Jacques, *Szondi avec Freud*. Sur la voie d'une psychiatrie pulsionnelle. Bruxelles, Éditions Universitaires - De Boeck Université: Coll. Bibliothèque de Pathoanalyse, 1990, 216 σ.
- SCHOTTE Jean Claude, Concept mythique, concept scientifique. Essai de sémantique glossologique, Louvain-la-Neuve, Peeters: «Anthropologiques» 4, 1992, σ. 9-44.
- *Disséquer la connaissance: essai critique d'explication anthropologique médiationniste*. Louvain-la-Neuve, Université Catholique de Louvain: Institut Supérieur de Philosophie, 1994, VI + 408 + III + 91 σ. (δ.δ. υπό έκδοση).
- Impossibilité ou compossibilité? Réflexions sur l'explication clinique en sciences humaines, στοῦ GIOT-SCHOTTE 1997, σ. 7-23.
- SCHRÖER Henning, *Forschungsmethoden in der Praktischen Theologie*, στῶν KLOSTERMANN - ZERFASS 1974, σ. 206-224.
- SCHÜTZ Christian (ἐκδ.), *Praktisches Lexikon der Spiritualität*. Freiburg - Basel - Wien, Herder, 1988, 1503 σ.
- SCHULZ Ehrenfried - Hubert BROSEDER - Heribert WAHL, *Den Menschen nachgehen*. Offene Seelsorge als Diakonie in der Gesellschaft. Hans Schilling zum 60. Geburtstag von Freunden, Schülern und Kollegen. St. Ottilien, EOS Verlag Erzabtei St. Ottilien, 1987, 363 σ.
- SCHURR Viktor, *Seelsorge in einer neuen Welt*. Eine Pastoral der Umwelt und des Laientums. Salzburg, Otto Müller Verlag, 1959 [1957], 382 σ.
- Pastoraltheologie im 20. Jahrhundert, στῶν Herbert VORGRIMLER καί Robert VAN DER GUCHT (ἐκδ.), *Bilanz der Theologie im 20. Jahrhundert*, τ. 3, σ. 371-435. Freiburg, Herder, 1970.
- Science*, ἀφιέρωμα - φάκελλος τοῦ περ. «Le Monde de l'Éducation», Φεβρουάριος 1997, σ. 19-53, μέ προσκεκλημένο ἀρχισυντάκτη τόν Joël de Rosnay καί συντονιστές τούς Jean Menanteau καί Jean-Louis Mingalon.
- SCOGNAMIGLIO Rosario, *La Règle Pastorale de Saint Grégoire le Grand: Autorité et Service*, «Δελτίο Βιβλικῶν Μελετῶν», τ. 15, τεῦχος Ἰουλίου - Δεκεμβρίου 1996, σ. 88-97.
- SCOUTERIS Constantine, *Christ and Culture*, στὸν τόμο «Πορευθέντες...» 1997, σ. 217-228.
- Seelsorge in der Ökumene*, ἀφιέρωμα τοῦ περ. «Pastoraltheologie», τεῦχος 7 τοῦ 1982, σ. 287-345.
- ΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ Π.Α., *Κέρογος*. Τραγούδια τοῦ Κέρογος. Πρόλογος Ἰωάννη Τσάντουκ. Ἀθήνα, Ἐκδ. Δόμος, 1986, 78 σ.
- ΣΜΕΜΑΝ Ἀλεξάνδρου, *Λειτουργία καί ἐσχατολογία*, σέ μτφρ. Μ. Πρωτ/ρου π. Δ. Βακάρου, περ. «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς» τ. 69, τεῦχος 709, 1986, σ. 43-52.

- SPIDLIK Thomas s. j., *La spiritualité de l'orient chrétien. Manuel systématique*. Roma, Pontificium Institutum Orientalium Studiorum: Orientalia christiana analecta 206, 1978, 436 σ.
- SPIEGEL Yorick, *Praktische Theologie als empirische Theologie*, στῶν KLOSTERMANN - ZERFASS 1974, σ. 178-194.
- ΣΤΑΜΑΤΑΚΟΥ Ἰωάννου Δρ., *Λεξικόν ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης*. Ἀθῆναι, Ἐκδ. Πέτρου Δημητράκου: «Ὁ θησαυρός τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης» τόμος πρῶτος, 1949, 1248 σ.
- ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ Μιχαήλ Δ., *Μορφές ἀπό τόν Τέταρτον αἰῶνα μ.Χ.* Ἱστορική εἰσαγωγή στό «Λόγο πρὸς τοὺς Νέους» τοῦ Μεγάλου Βασιλείου. Ψυχικό, Ἐταιρεία Σπουδῶν Νεοελληνικοῦ Πολιτισμοῦ καί Γενικῆς Παιδείας: Βιβλιοθήκη Γενικῆς Παιδείας ἀρ. 3, 1972, 308 σ.
- ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ Ἀλεξάνδρου Μ., *Ποιμαντική προετοιμασία τῶν μελλονύμφων (Προετοιμασία ἀγάπης)*. Συμβολή εἰς τὴν Ποιμαντικὴν Θεολογίαν, Ψυχολογίαν καί Κοινωνιολογίαν. Ἀθῆναι, Ἐθνικόν Κέντρον Κοινωνικῶν Ἐρευνῶν, 1971, 173 σ. (δ.δ.).
- *Μυστήριον ἀγάπης - ἐκκλησία μικρά: ὁ γάμος εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν*. Ανάτυπον ἐκ τοῦ περ. «Κοινωνία», τ. 18, Μάρτιος - Ἀπρίλιος 1975, τεύχος 2, σ. 112-119.
- *Τὸ πρόβλημα τῆς τεκνογονίας καί ἡ Ἐγκύκλιος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (1937)*. Συμβολή εἰς τὴν ποιμαντικὴν τῆς τεκνογονίας ἐξ ἐπόψεως ὀρθοδόξου. Ἀθῆναι 1977, 180 σ.
- *Σημειώσεις Ποιμαντικῆς Ψυχολογίας* (συνοδευόμενες ἀπὸ ἀναλυτικὸ διάγραμμα παραδόσεων καί βιβλιογραφικὸ ὁδηγὸ). Ἀθῆναι 1980, 21 + 5 σ.
- *Ποιμαντικὴ θεολογικὴ ἐκπαίδευση καί ἡ συμβολὴ τῆς Ποιμαντικῆς Ψυχολογίας*. Ανάτυπο ἀπὸ τὴν Ε.Ε.Θ.Σ.Π.Α. τ. ΚΔ', τιμητικὸ ἀφιέρωμα εἰς Κωνσταντῖνον Γ. Μπόννην, σ. 749-768. Ἀθήνα 1980, 27 σ. (Βελτιωμένη μορφή, στό ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ 1984β, σ. 73-109).
- *Ἡ Ποιμαντικὴ Ψυχολογία ὡς ψυχολογία τοῦ ἀνισταμένου ἀνθρώπου*. Εἰσήγησις στό Α' Συμπόσιον Ποιμαντικῆς Ψυχολογίας καί Ἐξομολογητικῆς, παρὰ ΚΟΡΝΑΡΑΚΗ - ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ 1981, σ. 83-94.
- *Στιγμιότυπα καί περιπλανήσεις σέ δρόμους ποιμαντικῆς διακονίας*. Ἀθήνα, τ. 1 (1983, 176 σ.)· τ. 2 (1984α, 168 σ.)· τ. 3 (1985β, 184 σ.).
- *Συμβουλευτικὴ Ποιμαντικὴ*. Ἀθήνα, Ἐκδ. Λύχνος, 1984β, 123 σ.
- *Εἰσαγωγή στὴν Ὁρθόδοξην Συμβουλευτικὴν Ποιμαντικὴν*. Ἀθῆναι, Ἐκκλησιαστικόν καί Μορφωτικόν Ἰδρυμα Ἰωάννου καί Ἐριέττης Γρηγοριάδου: Σειρὰ Μορφωτικὴ ἀρ. 2, 1985α, 112 σ.
- *Μορφές ποιμαντικῆς διακονίας*. Ἀθήνα 1986, 168 σ.
- *Σύγχρονοι ποιμαντικοὶ προβληματισμοί*. Ἀθήνα 1988α, 133 σ.
- *Θεραπευτικὴ διακονία*. Ἀθήνα 1989α, 122 σ.
- *Ἡ Πληροφορικὴ στὴ ζωὴ μας (προβληματισμοί καί ἐφαρμογές στὸν ἐκκλησιαστικὸ χῶρον)*. Ἀθήνα 1989γ, 44 σ.
- *Χάος καί δημιουργικότητα (μιὰ ποιμαντικὴ σύσκεψη στὴν Ἀσσίζη)*. Ἀθήνα 1989δ, 28 σ.
- *Μνήμη καί λήθη στὴ Θεία Λειτουργία*. Ἀθήνα, Ἐκδ. Λύχνος, 1989ε, 132 σ.
- *Προσωπικά καί πνευματικά μέσα γιὰ τὴ δημιουργικὴ ἀντιμετώπιση τοῦ χάους (ἀπὸ τὸ χάος στό πρόσωπο, ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ)*, στὸν τόμο *Ἀξίες καί Πολιτισμὸς* 1991α, σ. 65-83.

- Λόγος ἔμπρακτος καὶ πρᾶξις ἐλλόγιμος, Προσλαλιά σὲ τιμητικὴ βραδυὰ γιὰ τὸν ὁμότιμο Καθηγητὴ Εὐάγγελο Δ. Θεοδώρου (22-4-1991). Περιελήφθη στὸ *Ἐπίσημοι Λόγοι Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν 31.8.1998 – 31.8.1991*, Πρυτανεία Μιχαήλ Π. Σταθόπουλου, τεύχος Β' σ. 1237-1242 (1991β).
- *Ποιμαντικὴ τῆς καθημερινῆς ζωῆς*. Ἀθήνα 1992α, 190 σ.
- *Θάνατος καὶ ἐσχατολογία (μιὰ ὀρθόδοξη ἀποψη ζωῆς)*. Ἀθήνα 1992γ, 40 σ.
- *Ποιμαντικὴ ἐργασία καὶ συνεργασία μὲ νέους σχολικῆς ἡλικίας*. Εἰσήγηση στὰ πλαίσια τοῦ Παγκρήτιου Θεολογικοῦ Συνεδρίου, Ρέθυμνο 1-3 Νοεμβρίου 1990, περ. «Κοινωνία» Ἰανουάριος - Μάρτιος 1992δ, σ. 62-70.
- *Ποιμαντικὴ πολλαπλῶν διαδρομῶν*. Ἀθήνα 1995α, 300 σ.
- *Χῶραι λευκαὶ πρὸς θερισμόν (σαράντα χρόνια μετὰ)*. Ἀθήνα 1995β, 24 σ.
- Τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας ἀπὸ τὴ σκοπιὰ τῆς Ποιμαντικῆς ἢ Πρακτικῆς Θεολογίας. Ε.Ε.Θ.Σ.Π.Α. τ. ΛΓ' (1998α) τιμητικὸν ἀφιέρωμα εἰς Γεώργιον Σ. Γρατσέα, Ἰωάννην Θ. Παναγόπουλον, Ἰωάννην Χ. Ἀνδριόπουλον Ἀθῆναι, σ. 317-327 καὶ σὲ ἀνάτυπο.
- *Ἡ αἰώνια ἄρπα καὶ τὸ ἐφήμερο χέρι. Τὸ ποιμαντικὸ ἔργο καὶ οἱ λειτουργίες του*, περ. «Ἐφημέριος» τευχ. 9, Ὀκτώβριος 2008, σ. 14-15.
- (ἐκδ.), *Σεξουαλικὴ διαπαιδαγώγηση. Πρακτικὰ διεπιστημονικοῦ συμποσίου*. Ἀθήνα, Ἔκδ. Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας Εὐγονικῆς καὶ Γενετικῆς τοῦ Ἀνθρώπου, 1981, 329 σ.
- *Ποιμαντικὴ Βιβλιοθήκη. Πρόσωπα καὶ κείμενα* (βιβλιογραφικὸς ὁδηγὸς ἐρευνητικῶν γυμνασμάτων). Σὲ συνεργασία Βαρβάρας ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ. Ἀθήνα, Σειρὰ «Πνευματικὴ Γεωγραφία», 1988δ, 53 σ., 1991γ, 29 σ.
- *Τὸ ἔργο τοῦ Θεολόγου Καθηγητῆ καὶ τὸ Μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν*, Ἔκδ. Ἐρευνητικὰ Προγράμματα Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Σὲ συνεργασία μὲ Στέφανο Χρ. Κουμαρόπουλο. Ἀθήνα 1998β, 64 σ.
- *Δικαίωμα ἢ καὶ καθῆκον νὰ εἶσαι διαφορετικὸς; Ὁρθόδοξη θεολογικὴ προσέγγιση καὶ προοπτικὴ σὲ συνεργασία μὲ τὴν Μ. Τρεμούλη*. Ε.Ε.Θ.Σ.Π.Α. τ. ΜΑ' (2006) τιμητικὸν ἀφιέρωμα εἰς Ἡ. Μουτσούλα, Κ. Βλάχο, Γ. Πατρῶνο, Ἀθῆναι · βλ. καὶ περ. «Ἐκκλησία» τεύχος 4, Ἀπριλίου 2007, σ. 290-296.
- *Θεώρηση τοῦ Μεταπτυχιακοῦ Προγράμματος Σπουδῶν Ποιμαντικὴ Θεολογία τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, τ. ΝΘ' (2014), σ. 49-70 (καὶ σὲ Ἀνάτυπο).*
- *Ποιμαντικὴ τῶν ἱερατικῶν κλήσεων, Παραστάτης Διαποίμανσης* τεύχος 1, Ἀπρίλιος 2016, 112 σ. (καὶ στὸ www.parastatis.com)
- *Σχεδιάγραμμα γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῶν Ποιμαντικῶν Σπουδῶν στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της μέχρι σήμερα*. Ἀνακοίνωση στὸ Συμπόσιο τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς μὲ ἀφορμὴ τὸν ἑορτασμὸ τῶν 180 χρόνων τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, στὴν Τέταρτη ἀπογευματινὴ συνεδρία τῆς 10^{ης} Μαΐου 2017, ποὺ ἦταν ἀφιερωμένη στὴν *Πρακτικὴ Θεολογία* (ὑπὸ ἔκδοση στὸν τόμο τοῦ Συμποσίου).

STAVROPOULOS Alexandre M., *L'image idéale de l'homme chez la jeune grecque à l'âge où approche le mariage*. Méthodologie et enquête pilote. Louvain, Institut des Sciences Familiales et Sexologiques, 1967, 85 σ.

— *L'Église de Grèce face aux problèmes de la procréation*. Modes d'approche des 50 dernières années. Louvain, Institut Interfacultaire des Sciences Familiales et Sexologiques, 1973, 410 σ. (λιθογραφημένον, δ.δ.)

— *Théorie de la Médiation et Théologie Orthodoxe*. Lecture Médiatonnaise de la Liturgie Orthodoxe ou Lecture Liturgique de la Théorie de la Médiation? Ανάτυπον εκ τῆς Ε.Ε.Θ.Σ.Π.Α. τ. ΛΑ', Τιμητικόν ἀφιέρωμα εἰς Νικόλαον Α. Νησιώτην. Ἀθήναι 1996, σ. 571-582.

— *Sciences Humaines et Théologie Orthodoxe. Questions d'anthropologie*, Analectes de la revue Theologia 1, Athènes 2011, 212 p.

— Πλήρης ἐργογραφία (βιβλιο-αρθρογραφία) τοῦ Α. Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ εὐρίσκεται στό ἄρθρο τοῦ Ἐμμανουήλ Π. Περσελῆ. Ἀλέξανδρος Μ. Σταυρόπουλος, Ὁ ποιμαντικός θεολόγος, Ε.Ε.Θ.Σ.Π.Α. τ. ΜΔ' (2009), σ. 35-78 καί σέ ἀνάτυπο. Καί στην ἴστοσελίδα <http://diapoimansi.gr> (Ποιμαντική βιβλιοθήκη: Ποιμαντικοί θεολόγοι).

STOLLBERG Dietrich, *Therapeutische Seelorge*. Die amerikanische Seelsorgebewegung: Darstellung und Kritik. Mit einer Dokumentation. München, Chr. Kaiser Verlag, 1969, 389 σ.

ΣΤΥΛΙΟΥ Εὐθυμίου Κ, βλ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ Ἐπισκόπου Ἀχελώου.

«Σύναξη» (τριμηνιαία ἔκδοση σπουδῆς στήν Ὁρθοδοξία), Εὐρετήριο θεμάτων καί ὀνομάτων, τεύχη 1-60. Ἐπιμέλεια Παναγιώτη Ἀ. Ὑφαντῆ. Ἀθήνα 1997, 108 σ. Ἐπίσης ἠλεκτρονικό εὐρετήριο σέ ὀπτικό δίσκο (CD) τεύχη 1-103 (1982-2007).

TATAKH B.N., *Η Βυζαντινή Φιλοσοφία*. Μτφρ. ἀπό τή γαλλική ἔκδοση (21959) Εὐας Κ. Καλπουρτζῆ· ἐποπτεία καί βιβλιογραφική ἐνημέρωση Λίνου Γ. Μπενάκη. Ἀθήνα, Ἐταιρεία Σπουδῶν Νεοελληνικοῦ Πολιτισμοῦ καί Γενικῆς Παιδείας: Βιβλιοθήκη Γενικῆς Παιδείας ἀρ. 5, 1977 [ἡ πρώτη στά γαλλικά, τό 1949], 378 σ.

Théologie et sciences humaines en contexte universitaire, ἀφιέρωμα τοῦ περ. «Théologiques» (Revue de la Faculté de théologie de l'Université de Montréal), τ. 1, Μάρτιος 1993, τεῦχος 1, σ. 11-122.

Théologie pratique et / ou pastorale, ἀφιέρωμα τοῦ περ. «Revue des sciences religieuses», τ. 69, Ἰούλιος 1995, τεῦχος 3, σ. 275-394.

TIMIADIS Emilianos (Metropolitan), *The Orthodox Understanding of the Ministry*. Publications of the Department of Orthodox Theology of the University of Joensuu No 1, Joensuu 1990, 197 σ. Ἑλληνική μετάφραση τοῦ βιβλίου κυκλοφορήθηκε μέ τόν τίτλο, *Τερεῦς, Ἐνορία καί Ἀνανέωση, Σύγχρονες Ποιμαντικές Προκλήσεις*, μτφρ. Σωτ. Γ. Πατρώνου, Ἐκδ. Ἰ. Μητροπόλεως Καλαβρύτων καί Αἰγιαλείας, Αἴγιον 2006, 366 σ.

— *Priest, Parish and Renewal*. Concepts for Pastoral Effectiveness. Edited by George K. Duvall. Brookline, Holy Cross Orthodox Press, 1994, 240 σ.

- ΤΡΕΜΠΕΛΑ Παναγιώτου Ν., *Εγκυκλοπαιδεία τῆς Θεολογίας (Πανεπιστημιακαί παραδόσεις ἀναθεωρηθεῖσαι)*. Ἀθήναι, Ἀδελφότης Θεολόγων «Ὁ Σωτήρ», 1964, 426 σ. (Ποιμαντική, σ. 384-391).
- *Αἱ τρεῖς λειτουργίαι κατὰ τοὺς ἐν Ἀθήναις κώδικας*. Ἀθήναι, Ἐκδ. «Ὁ Σωτήρ», 1982, 243 σ.
- TRILLHAAS Wolfgang, *Der Dienst der Kirche am Menschen*. Pastoraltheologie. München, Chr. Kaiser Verlag: Pfarrbücherei für Amt und Unterweisung 1, 1958 [1950], 223 σ.
- ΤΣΑΜΗ Δημητρίου Γ., Ἡ ὀγδόη ἡμέρα. Ε.Ε.Θ.Σ.Π.Θ. τ. 17, Θεσσαλονίκη 1972, σ. 275-321 (περίληψη στὰ ἀγγλικά σ. 322).
- ΤΣΑΝΑΝΑ Γεωργίου Α., *Βασικὴ ἑλληνικὴ θεολογικὴ βιβλιογραφία* (κατ' ἐπιλογήν). Θεσσαλονίκη, Ἐκδ. οἶκος Ἀδελφῶν Κυριακίδη, 1991, 101 σ.
- ΤΣΑΟΥΣΗ Δ. Γ., *Εἰσαγωγή στίς πανεπιστημιακὲς σπουδές*. Σύντομος ὁδηγὸς τοῦ πρωτοετῆ φοιτητῆ. Ἀθήνα, Ἐκδ. Gutenberg: Βιβλιοθήκη Κοινωνικῆς Ἐπιστήμης καὶ Κοινωνικῆς Πολιτικῆς 48, 1996, 194 σ.
- ΤΣΑΡΟΥΧΗ Γιάννη, *Ὡς στρουθίον μονάζον ἐπὶ δώματος*. Ἀθήνα, Ἐκδ. Καστανιώτη, 1987, 256 σ.
- VALLIANATOS Angelos, *Creation, Koinonia, Sustainability and Climat Change*, περ. «the ecumenical review», τ. 49, τεῦχος 2, Ἀπριλίου 1997, σ. 194-202.
- VERGOTE Antoine, *Religion, pathologie, guérison*, περ. «Revue théologique de Louvain», τ. 26, 1995, τεῦχος 1, σ. 3-30 καὶ ὡς ἀνάτυπο 30 σ. Ἑλληνικὴ μετάφραση τοῦ ἄρθρου ἀπὸ τὸν Εὐστάθιο Κ. Γιαννῆ, *Θρησκεία, παθολογία, θεραπεία* στό περ. «ΨΥΧΗΣ ΔΡΟΜΟΙ» τεῦχος 3, Μάιος 2012, σ. 6-31.
- VIAU Marcel, *Plaidoyer pour une métapastorale*. Περ. «Pastoral Sciences / Sciences pastorales», τ. 5, 1986, σ. 47-63.
- *Introduction aux études pastorales*. Montréal, Éd. Paulines et Médiaspaul, 1987, 232 σ.
- *Le statut épistémologique des études pastorales. Bilan d'un programme de recherche et prospectives*, παρὰ VISSCHER 1990, σ. 263-275.
- *La nouvelle théologie pratique*. Montréal - Paris, Éd. Paulines - Éd. du Cerf: «Théologies», 1993, 298 σ.
- VISSCHER Adrian M. (ἐκδ.) *Pastoral Studies in the University Setting*. Perspectives, Methods and Praxis. Ottawa, University of Ottawa Press, 1990, 450 σ.
- VLADIMIR (Métropolitte de Rostov et de Novotcherkassk), *Questions théologiques et pastorales liées à la formation du clergé dans l'Église orthodoxe russe*, περ. «Messenger» de l'Exarchat du Patriarche Russe en Europe occidentale, ἀρ. 117, 1989, σ. 31-40.
- VOULGARAKIS Elias, *Der moderne Mensch und die Voraussetzungen seiner pastoralen Diakonie*. Sonderdruck aus «Theologia», τ. 59, Ὀκτώβριος - Δεκέμβριος 1988, τεῦχος 4, σ. 760-771, Athen 1988, 14 σ.

- WINTZER Friedrich (έκδ.) *Seelsorge*. Texte zum gewandelten Verständnis und zur Praxis der Seelsorge in der Neuzeit. Herausgegeben und eingeführt von Friedrich Wintzer. München, Chr. Kaiser Verlag: Theologische Bücherei, Praktische Theologie, άρ. 61, 1978, 247 σ.
- WEINZIERL Erika - Gottfried GRIESL (έκδ.), *Von der Pastoraltheologie zur Praktischen Theologie 1774-1974*. Salzburg-München, Universitätsverlag Anton Pustet, 1976, 230 σ.
- WOHLMUTH Josef - Hans Georg KOCH, *Leitfaden Theologie*. Eine Einführung in Arbeitstechniken, Methoden und Probleme der Theologie. Zürich, Benziger Verlag, 1975, 156 σ.
- WULF Hans, *Wege zur Seelsorge*. Theorie und Praxis einer offenen Disziplin. Neukirchen, Neukirchener Verlag, 1970, 196 σ.

- ΦΑΡΟΥ Φιλοθέου (Άρχιμανδρίτου), Μέθοδοι ποιμαντικής διαφωτίσεως Ιωάννου του Χρυσοστόμου, περ. «Γρηγόριος ό Παλαμάς», τ. 52, 1969, σ. 371-375.
- Ποιμαντολογία άντιποιμαντικής, περ. «Γρηγόριος ό Παλαμάς», τ. 62, 1979, σ. 48-50.
- Ποιμαντική Θεολογία ή Θεολογία ποιμαντική; περ. «Άπόστολος Τίτος», τεύχος Ιουλίου - Σεπτεμβρίου 1981, σ. 435-437.
- *Κληρος ή άνεκπλήρωτη ύπόσχεση πατρότητος*. Νέα Σμύρνη, Έκδ. Ακρίτας: Σειρά «Όρθόδοξη Μαρτυρία» άρ. 43, 1992, 332 σ.
- *Παπαδοσύνης μορφή και παραμόρφωση*. Πραγματεία επί της διαλεκτικής μεταξύ της κρισιμότητος και της κατάντιας του λειτουργήματος του Κληρικού, προς χρήσιν, ούχι προς άδολεσχίαν. Αθήνα, Έκδ. Αρμός, 1994, 238 σ.
- *Βάδιζε υγιαίνων*. Τό νόημα της υγείας και της νόσου. Αθήνα, Έκδ. Καστανιώτη, 1996, 230 σ.
- ΦΕΙΔΑ Βλασίου Ιω., *Έκκλησιαστική Ιστορία*. τ. Α' Αθήναι 1995, 990 σ. τ. Β' Από την Εικονομαχία μέχρι τή Μεταρρύθμιση. Αθήναι 1998, 766 σ.
- ΦΕΛΙΝΙ Φεντερίκο, *Ό Φελίνι για τόν Φελίνι*. Μτφρ. Τασούλας Καραϊσκάκη. Αθήνα, Έκδ. Όδυσσέας, 1982, 208 σ.
- ΦΙΛΙΑ Γεωργίου Ν., *Η έννοια της όγδοης ήμέρας στη λατρεία της όρθόδοξης Έκκλησίας*. Συμβολή στην ιστορία και θεολογία της λατρείας, Έκδ. Γρηγόρη, Αθήνα 2001, 303 σ.
- Φιλοκαλία τών ίερών νηπτικών συνερανοσθεΐσα παρά τών άγίων και θεοφόρων Πατέρων έν ή δια τής κατά την προΰξιν και θεωρίαν ήθικής φιλοσοφίας ό νοϋς καθαΐρεται, φωτίζεται και τελειοϋται. Αθήναι, Έκδ. «Άστήρ»: τόμοι Α' - Ε', 1982 κ.έ. [1782].
- ΦΙΝΦΙΝΗ Πολυεύκτου (Άρχιμανδρίτου, μετέπειτα Μητροπολίτου Γερμανίας), *Κοινωνικά σημεία στίξεως*. Νέα Υόρκη 1942, 32 σ.
- ΦΛΩΡΟΦΣΚΥ Γεωργίου, *Χριστιανισμός και πολιτισμός*. Μτφρ. Ν. Πουρναρά. Θεσσαλονίκη, Έκδ. Πουρναρά: Γεωργίου Φλωρόφσκυ Έργα 2, 1982, 306 σ.
- ΦΟΥΓΙΑ Μεθοδίου Γ. (Άρχιμανδρίτου), *Κανονικά και Ποιμαντικά Πάρεργα*. Τέσσερα τεύχη. Αθήναι 1968, 108, 88, 52 και 112 σ.
- ΦΟΥΣΚΑ Κωνσταντίνου (Πρωτοπρεσβυτέρου), *Θεοδώρου Στουδίτη*. Πνεϋμα και σάρκα. Χειραγώγηση στην όρθόδοξη πνευματικότητα. Αθήνα 1997, 301 σ.

- ΧΑΪΝΤΕΓΓΕΡ Μάρτιν, *Η προέλευση τοῦ ἔργου τέχνης*. Εἰσαγωγή, μτφρ., σχόλια Γιάννη ΤΖΑΒΑΡΑ. Ἀθήνα - Γιάννινα, Ἐκδ. «Δωδώνη», 1986, 156 σ.
- ΧΑΡΙΣΙΑΔΟΥ Κωνσταντίνου (Μητροπολίτου Δέρκων), Αἱ Ποιμαντικάί σπουδαί στό Δυτικό κόσμο σήμερα. Ε.Ε.Θ.Σ.Π.Θ. Νέα Σειρά Τμήματος Ποιμαντικῆς, τ. 1, Θεσσαλονίκη 1990, σ. 31-48.
- ΧΡΙΣΤΙΝΑΚΗ Π. Ε., *Ἡ ἀπόπειρα ἐκκλησιαστικοῦ ἐγκλήματος*. Μελέτη νομοκανονική καί ιστορικοσυγκριτική. Ἀθήναι 1978, 735 σ. (δ.δ.).
- ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ (Μητροπολίτου Γέροντος Ἐφέσου), Ὁρθοδοξία καί ὀρθόδοξος πολιτισμός εἰς τήν Εὐρώπην εἰς τό τέλος μιᾶς χιλιετίας. Ἱστορική ἀναδρομή - Προβληματισμός. Ὁμιλία κατά τήν ὑποδοχή του ὡς ἀντεπιστέλλοντος μέλους στήν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν τήν 10.12.96, περ. «Δρώμενα», τεύχη Ἰανουαρίου καί Φεβρουαρίου 1997, σ. 12-14 καί 14-17.
- ΨΑΡΙΩΤΗ Θεοδώρου, *Θεολογική οἰκολογία*. Μνήμη π. Ἀμφιλοχίου Μακροῦ. Προλογικό σημείωμα Α. Μ. Σταυροπούλου. Ἀνάπτυπο ἀπό τόν «Ἐφημέριο» (1986, σ. 344-345, 368-371). Ἀθήνα, Σειρά: Πνευματική Γεωγραφία, 1988, 20 σ.
- *Χρῆστες ἢ καταχραστες;* Ἐκκλησία καί φυσικό περιβάλλον. Ἀθήνα, Ἀποστολική Διακονία, 1996, 262 σ.
- *Ἅγιος Νεκτᾶριος: καί κηπουρός καί φυσιοδίφης*. Ὁ συζεύξας Παιδείαν καί Ὁρθοδοξίαν. Ἀνάπτυπο ἀπό τόν «Ἐφημέριο» (1996, σ. 375-377). Ἀθήνα 1996, 16 σ.
- *Γεροντάδες καί πράσινο*. Μνήμη Γέροντος Πορφυρίου. Ἀνάπτυπο ἀπό τόν «Ἐφημέριο» (1997, σ. 72-74). Ἀθήναι, Σειρά: Θεολογική Οἰκολογία, 1997, 12 σ.
- ZERFASS Rolf - Norbert GREINACHER, *Einführung in die Praktische Theologie*. München - Mainz, Kaiser - Grünwald: studium theologie 3, 1976, 243 σ.
- ZULEHNER Paul M. *Einführung in den pastoralen Beruf (Ein Arbeitsbuch)*. München, Don Bosco Verlag, 1977, 214 σ.
- (καί συνεργάτες), *Pastoraltheologie, in vier Bänden*. 1. *Fundamental-Pastoral*. Kirche zwischen Auftrag und Erwartung (1989, 335 σ.). 2. *Gemeinde-Pastoral*. Orte christlicher Praxis (1989, 270 σ.). 3. *Übergänge. Pastoral zu den Lebenswenden* (1990, 276 σ.). 4. *Pastorale Futurologie*. Kirche auf dem Weg ins gesellschaftliche Morgen (1990, 332 σ.). Düsseldorf, Patmos Verlag.